

Potočka ulica 55 - 48260 Križevci

tel: 048/718-657 fax: 048/270-081

web stranica: www.zraka-sunca.hr

e-mail: zraka-sunca@kc.htnet.hr

IZVJEŠĆE O OSTVARIVANJU I VREDNOVANJU PLANA, PROGRAMA I KURIKULUMA VRTIĆA ZA PEDAGOŠKU GODINU 2021./22.

Vrednovanje i izvješćivanje rezultat je timskog rada:
odgojiteljica Vrtića, pedagoginje i ravnateljice

Križevci, kolovoz 2022.

Sadržaj

1. UVOD	4
2. USTROJSTVO RADA	6
3. MATERIJALNI UVJETI RADA	9
4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE	12
5. ODGOJNO OBRAZOVNI RAD	17
5.1. REALIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U MJEŠOVITIM SKUPINAMA	20
5.2. PROJEKTI U ODGOJNIM SKUPINAMA	29
5.3. REALIZACIJA RADA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROGRAMA PO DOBNIM SKUPINAMA	38
5.4. REALIZACIJA PROGRAMA PREDŠKOLE	42
5.5. POSEBNI PROGRAMI	54
5.6. Rad s djecom s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju	54
6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE	55
6.1. Individualno stručno usavršavanje	55
6.2. Skupni oblici stručnog usavršavanja	58
7. SURADNJA S RODITELJIMA	61
8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA KOJI SU SUDJELOVALI U OSTVARIVANJU ZADAĆA KURIKULUMA I GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA	63
9. REALIZACIJA PLANA RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA	68
10. REALIZACIJA PLANA RADA PEDAGOGA	71

Na temelju članka 32. Statuta Dječjeg vrtića Zraka sunca, Križevci Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca, na sjednici održanoj 31.8.2022.godine, donijelo je

O D L U K U

o prihvaćanju Vrednovanja kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2021./22. godinu.

Prihvaća se Vrednovanje kurikuluma i izvješće o ostvarivanju godišnjeg plana i programa rada Dječjeg vrtića Zraka sunca za pedagošku godinu 2021./22. godinu.

Ova odluka stupa na snagu danom donošenja.

KLASA: 601-01/22-01/113
URBROJ: 2137-61-01-22-01

Vrednovanje i izvješće razmotrilo je i usvojilo Upravno vijeće Dječjeg vrtića Zraka sunca na sjednici održanoj 31.8.2022. u sastavu:

Predsjednica Upravnog vijeća: Branka Kopilović

Predstavnica Grada: Dijana Marković

Predstavnica roditelja: Sanela Kontin Miklin

Predstavnici osnivača Djelo Marijino-Pokret fokolara:

Marija Fabjan, Stjepan Balen i Marusja Mesaroš

Predstavnica odgojitelja i stručnih suradnika: Jelena Šaško

Ravnateljica:
Terezija Horvat

1. UVOD

Dječji vrtić Zraka sunca u ped. god. 2021./2022. provodio je redoviti cjelodnevni 10-satni alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi, temeljen na Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, Programskom usmjerenju odgoja i obrazovanja predškolske djece, Pedagogiji zajedništva i Agazzi metodi. U radu smo uvažavali spoznaje po kojima je dijete dio jedinstvenog i neponovljivog identiteta, spremno graditi i njegovati odnose mira u sebi, s drugima i s prirodom. Poštivali smo i uvažavali pedagoške smjernice etičkog i društvenog odgoja, odgoja za vrijednosti, razvoj, kulturu prihvaćanja, ekološki odgoj te odgoj za komunikaciju.

Kao i prethodna, ova pedagoška godina obilježena je pandemijom korona virusa, koji je značajno utjecao na naš rad. Više nego ikad prije, do izražaja je dolazio trud i napor koji ulažemo u odgoj za razvijanje humanističkih vrijednosti poput zajedničkog prevladavanja poteškoća, pružanje međusobne podrške te njegovanje empatije i partnerstva s roditeljima.

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije, poticali usvajanje humanističkih vrijednosti, te smo posebnu važnost usmjeravali na povratak prirodi oblikovanjem poticajnog vanjskog i unutarnjeg okruženja. Veliku pažnju posvećujemo očuvanju zdravlja, a ove godine stavili smo naglasak na zdravu prehranu i oralno zdravlje. U skladu s tim ciljevima, projekti provedeni ove godine na razini ustanove bili su Mala djela za održivi razvoj, Sigurnost djece na Internetu i Zubić vila. Što se tiče rada po dobi, zbog epidemiološke situacije, projekti su provedeni unutar matičnih skupina. Sa djecom u 3. godini života proveden je projekt *Moje tijelo*, projekt *Emocije* proveden je sa djecom u 4. godini života i sa djecom u 5. godini života proveden je projekt *Osjetila*.

Priroda je bila neiscrpan predložak za brojne aktivnosti. Djeci smo omogućili da ostvare i dožive nova iskustva te da rastu u prirodi, sa prirodom i za prirodu jer dijete u kontaktu sa prirodom otkriva čudo života. Vrtlarstvo je također jedan važan čimbenik moralnog i društvenog odgoja koji nudi mnoge mogućnosti za razvoj govora i bogaćenje rječnika, matematičkih kompetencija i uočavanje promjena u prirodi kroz godišnja doba. Uzgajanjem biljaka i brizi za okoliš kod djece razvili smo osjećaj poštovanja i zahvalnosti kao i spoznaju da zemlja daje plodove koji rastu i utječu na naš rast i razvoj.

Posebnu pažnju posvetili smo prevenciji Covida 19 na način da smo intenzivno razgovarali o tome, prezentirali preporuke koje su donesene od strane Zavoda za javno zdravstvo te se educirali o važnosti poštivanja istih. Roditelji su nam bili partneri u svim donesenim preporukama na razini vrtića te su ih uvažavali. Rezultat toga je bio da niti jedna skupina našeg vrtića nije bila u samoizolaciji.

Upravo to želimo prikazati svima koji budu čitali ovo izvješće kao i mnoge situacije istraživanja, učenja, druženja, pomaganja, suradnje, stvaranja socio-emocionalnih odnosa i našega djelovanja. Osvještavali smo sve ono pozitivno ili manje pozitivno, sve ono što nam je svima, djeci i odraslima omogućilo podizanje kvalitete odgojno obrazovne prakse na višu razinu u odnosu na onu s koje smo startno krenuli početkom pedagoške godine.

2. USTROJSTVO RADA

Osnovna vrijednost našeg ustroja bila je upravo u tome što smo u svim odgojnim skupinama i cijelom vrtiću živjeli životom dobre obitelji koja omogućava djetetu aktivno učešće u zajednici djece i odraslih, u uvjetima koji su maksimalno prilagođeni njemu, njegovim mogućnostima, interesima i razvojnim potrebama.

Druga važna kvaliteta našeg ustroja odnosila se na ponudu više vrsta programa različitog trajanja, ostvarivanja ciljeva i specifičnih zadataka vezanih za posebne interese djece i roditelja koje u nastavku izvješća predstavljamo.

Dječji vrtić Zraka sunca ove pedagoške godine provodio je redoviti cjelodnevni 10-satni alternativni odgojno-obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi za djecu rane i predškolske dobi uz stručnu pomoć i podršku MZOS, AZOO, te Instituta „PASQUALI – AGAZZI“, Mompiano Brescia u Italiji.

Pedagoška godina 2021./2022. započela je 1. rujna 2021. godine.

Redovitim 10-satnim programom tijekom godine bilo je obuhvaćeno oko 120 polaznika, od tog broja 30-ero djece polaznici obveznog programa predškole.

U vrtiću je radilo 21 radnik i 3 vanjska suradnika.

Redoviti program u trajanju od deset sati dnevno odvijao se u četiri mješovite vrtićke skupine i jednoj jasličkoj.

Radno vrijeme vrtića je od 6:15 do 16:15 sati, a otvorenost Vrtića je bila do 17:00 sati.

Unutar 10-satnog programa s ciljem obogaćivanja odgojno-obrazovnog rada s djecom provodili smo:

- Preventivni i zaštitni program,
- Program zdravstvene zaštite djece
- Individualne programe inkluzije djece s posebnim potrebama i
- Program izleta i posjeta.

Programi po dobi djece kao i program pripreme djece za školu provodili su se u matičnim mješovitim skupinama radi korona virusa te izbjegavanja kontakta među skupinama.

Iz istog razloga ove pedagoške godine nismo provodili Program ranog učenja stranog jezika – engleski, kao niti Program za potencijalno darovitu djecu.

U realizaciji odgojno-obrazovnog rada sudjelovali su:

- ravnateljica:

Terezija Horvat, VŠS, odgojitelj sa stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode

- pedagoginja:

Ivana Damjanić, VSS, stručni suradnik

Nikolina Ostroški, VSS, stručni suradnik

- odgojiteljice:

Ružica Bjeličić, VŠS, odgojitelj savjetnik s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,

Sanja Katanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode, voditelj programa rada za potencijalno darovitu djecu,

Vesna Žuti, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i stručnim usavršavanjem iz Pedagogije zajedništva i Agazzi metode,

Andreja Skalički, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom i B2 stupnjem engleskog jezika, voditelj programa ranog učenja engleskog jezika,

Danijela Bermanec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Marusja Mesaroš, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, porodiljni dopust

Ivana Orehovački, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Jelena Šaško, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, i stručnim usavršavanjem iz Agazzi metode,

Darinka Škrebek, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom, na porodiljnom dopustu

Sanja Đurec, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom,

Tamara Bogdanović, VŠS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom

Marta Bjeličić, VSS, odgojitelj s položenim stručnim ispitom

Lucija Dolinšek, SSS, pomoćnik za skrb i njegu djece

EMA LjATIFI, VŠS, ODGOJITELJ PRVOSTUPNIK

- blagajnički i administrativni radnik:

JOSIP HORVAT, SSS

- kuharice:

IVANČICA JURIĆ, SSS

VALENTINA KRŠNIK, SSS

- pomoćna kuharica:

ANA AGNEZA ANUŠIĆ, OŠ

- spremačice, pralje:

VESNA BRNIĆ, OŠ

NATAŠA RAČIĆ, SSS

ANA AGNEZA ANUŠIĆ, OŠ

- domar:

SLAVKO KALAMIZA, SSS, stručnjak zaštite na radu

Vanjski suradnici: zdravstvena voditeljica, računovođa, pravnik.

Ostvarivali smo važnu zadaću praćenja primjerenosti ustrojstva i njegovo pravovremeno mijenjanje i prilagođavanje novonastalim promjenama. Zalagali smo se za racionalno korištenje radnog vremena svih djelatnika i vršili preraspodjelu tijekom godine u cilju zadovoljavanja potreba djece.

Odgojitelji su pravovremeno uočavali nedostatke ustrojstva i dogovorno ih rješavali s ciljem poboljšanja kvalitete rada i pružanja pomoći jedni drugima u kriznim situacijama kao što je bio period adaptacije djece, a kasnije vrijeme korone. Ovu godinu obilježio je velik broj izostanaka radnika zbog bolesti, što je bilo dodatan izazov u organizaciji rada. Radnici su imali puno razumijevanja da se ustrojstvo mijenja, uvijek su bili otvoreni za dogovor ne držeći se ustaljenih obrazaca.

Valja i dalje zadržati i raditi na postignutoj velikoj fleksibilnosti u organizaciji odgojno obrazovne prakse, na dinamici aktivnosti, na uzimanju obroka, dolascima i odlascima djece te fleksibilnosti stručnih i ostalih djelatnika u svrhu zadovoljavanja različitih potreba djece.

3. MATERIJALNI UVJETI RADA

Osiguravali smo stalan kontakt djece s prirodom, poticanje praktičnih i radnih aktivnosti, otvorene mogućnosti znanstvenog opismenjavanja djece i sudjelovanje u životu i radu odraslih. Pridavali smo posebnu važnost učenju djece u prirodi.

Djeca su gotovo svakodnevno boravila u vrtu i uživala sve dobrobiti koje donosi rad i dodir sa zemljom. Sadili su, kopali, zalijevali, plijevali, grabljali lišće te košenu travu nosili u kompost. Izradili smo hranilišta za ptice i „hotel“ za kukce. Proširili smo vrt „gredicama u drvenim sanducima“ te oformili poligon za razvoj grube motorike.

Obogaćivali smo centre i oblikovali centar žive prirode..

U unapređivanju prostorno-materijalnih uvjeta rada vodili smo brigu o sigurnosti i zaštiti djece.

U sobama dnevnog boravka, prilikom odgojno obrazovnog rada poštivane su sve epidemiološke preporuke, aktualne u određenom trenutku.

Provodili smo intenzivnu interakciju s djecom:

Neposrednim bogaćenjem okruženja kroz centre i panoe: stariji pomažu mlađima (djeca su se trudila pomagati) uz didaktička sredstva Dobra djela, Kocka ljubavi i društvene igre uz pomoć kojih su djeca razvijala empatiju, strpljenje, toleranciju i samopouzdanje. Aktivno smo uključivali djecu u sve situacije uz prihvaćanje odgovornosti uzimajući u obzir sve aspekte djetetova razvoja te poštivanje osobnosti i individualnih potreba svakog djeteta,

Muzej tričarija, karakterističan za vrtiće alternativne Agazzi koncepcije nadopunjavali smo plodinama i materijalima koje su djeca sakupljala sama u neposrednom okruženju ili tijekom šetnje (kukuruz, žiri, kamenčići, lješnjaci, orasi, grančice, čepovi...)

U likovnim centrima djeca su imala priliku koristiti različite likovne materijale i tehnike te su na taj način razvijali kreativno izražavanje i prenosili stečene doživljaje.

Pratili smo aktualne dječje interese i na temelju njih uredili centre: centar trgovine, knjižnice, frizerski salon u kojem su djeca razvijala suradničko učenje, jačala socijalne vještine kao i početne predmatematičke i predčitalačke pojmove. Uz osnovne centre u prostorima odgojnih skupina: centar konstruiranja i građenja, stolno manipulativni centar, likovni centar, obiteljski centar kroz cijelu godinu imali smo i centar prirode koji smo oformili da bude fleksibilan i funkcionalan te smo ga postepeno povećavali. U njemu smo uzgajali različite biljke i sjemenke te smo na taj način usmjeravali djecu na osvještavanje humanih vrijednosti: upornost, ljubav, strpljivost kao najznačajnije vrijednosti u brizi za biljni i životinjski svijet. Djeca su u tim aktivnostima stekla nova

znanja i vještine koja su primjenjivala u daljnjim aktivnostima iz čega možemo zaključiti da su napredovali do višeg nivoa razvoja.

Sporedni centri: centar kuhinje, frizer, trgovina, doktor, pošta i knjižnica izmjenjivali su se prema aktualnim interesima i potrebama.

Cjeloviti 10-satni program u pedagoškoj godini 2021./22. financiran je:

- iz sredstava proračuna Grada Križevaca (1000,00 kn po djetetu),
- iz uplate roditelja korisnika (880,00 kn)
- iz potpore ostalih zainteresiranih subjekata

Planirana ekonomska cijena bila je 1.880,00 kn.

Zaključak i zadaće za narednu godinu:

U našem alternativnom odgojno-obrazovnom programu prema koncepciji sestara Agazzi materijalni uvjeti su od samog početka bili osigurani kao odgojni ambijent s unutrašnjim i vanjskim prostorima ispunjenih stvarima i materijalima iz kojih proizlaze interesi djece za aktivnosti i koji angažiraju sva dječja osjetila te aktiviraju njihove sposobnosti. Iz toga razloga imamo u planu izgradnju *zelenih soba*.

Uvažavajući različite potrebe i interese djece i dalje ćemo strukturirati prostor na način da sadrži raznovrsne centre aktivnosti: centar obiteljskih igara, građenja, početnog pisanja i čitanja, istraživanja, stolno manipulativnih aktivnosti, matematičkih igara, eko centra, ambulante, pošte, tržnice, banke, centar uljepšavanja, kazališta, centar za igru vodom i materijalima kao što su pijesak, zemlja, piljevina, lišće i dr. Kod formiranja centara nastojat ćemo da okruženje za življenje djece u vrtiću promovira imitaciju stvarnog života. U organizaciju prostora i dalje ćemo uključivati djecu čime ćemo osnaživati njihovo samopouzdanje i osjećaj kompetencije. Djeca će uvijek imati mogućnost samostalnog odabira aktivnosti i materijala, slobodan odabir partnera u igri, odabir vremena trajanja aktivnosti te slobodu izražavanja. Pravilno strukturiranim prostorom, rasporedom centara omogućavat ćemo djeci različite socijalne interakcije, u manjim ili većim grupama, te istovremeno nuditi priliku za osamu djeteta i njegovu samostalnu aktivnost.

Zbog teške ekonomske situacije u svijetu i Hrvatskoj, zbog čega je došlo do brojnih povećanja troškova poslovanja, u sljedećoj pedagoškoj godini moramo povećati cijenu vrtića za korisnike, kako bi mogli održati visoku kvalitetu pružanja usluge. Nastavljajući se na našu misiju održivog razvoja prijavili smo se na natječaj kako bi dobili subvenciju za izgradnju vlastite mini-elektreane,

čime bi proizveli vlastitu električnu energiju iz Sunčeve svjetlosti, koja je obnovljivi izvor energije. Dugoročno, planiramo iskoristiti tu istu energiju za grijanje prostorija našega Vrtića.

Zalagat ćemo se i dalje da svi naši prostori nude obilje strukturiranih i nestrukturiranih materijala koji će biti zanimljivi djeci, pozivati ih na učenje čineći i sudjelujući u različitim aktivnostima s drugom djecom, starijom i mlađom, koristeći materijale kao izvore iskustva i spoznaja. Nadalje ćemo istim tempom podizati kvalitetu opremanja i oblikovanja okruženja kako bi vrtić postao autentičan i prepoznatljiv po svojoj alternativnoj Agazzi koncepciji rada.

4. NJEGA I SKRB ZA TJELESNI RAST I ZDRAVLJE DJECE

Zajednički cilj ove pedagoške godine bio je pravovremeno i primjereno odgovaranje na potrebe djece te osiguravanje uvjeta za zdrav i siguran razvoj. Prije početka pedagoške godine obavili smo pripreme za dolazak novoupisane djece, kako bi ublažili negativne pojave i reakcije u procesu adaptacije i stvorili uvjete za razvijanje osjećaja sigurnosti.

Pri dolasku djece u vrtić otvoreni su zdravstveni kartoni za djecu, te je uz njih vođena i potrebna dokumentacija, proveli smo identifikaciju djece sa zdravstvenim posebnostima i pratili smo njihovo zdravstvenog stanje, posebno djece jasličke dobi. Posebnu pozornost proveli smo radu s roditeljima te djece, ali i roditeljima djece s posebnostima u prehrani, iz zdravstvenih ili vjerskih razloga.

Pratili smo utjecaj prehrane na rast i razvoj djece obradom antropometrijskih mjerenja (težina, visina), koje smo redovito obavljali. Statistički gledano, ove godine smo uočili veći postotak pobola kod djece, osobito onih neklasificiranih.

Kontinuirano pratimo ekološko ponašanja svih radnika (osobito u sanitarno- higijenskom održavanju prostora, igraćaka, pribora za jelo i drugih sredstava za rad te pri provođenju higijensko – epidemioloških mjera).

Opis aktivnosti vezanih za realiziranje zadaća

Tijekom pedagoške godine 2021/22. interakcijskim radom počevši od djeteta, njegove obitelji do vrtića kao socijalne zajednice i drugih elemenata okoline provodili smo stručne aktivnosti primarnog i preventivnog programa s ciljem ostvarivanja djetetovih prava na zdravlje i optimalan rast i razvoj. Roditelje smo redovito informirali o aktualnim virozama, respiratornim infekcijama ili bolestima koje su se pojavljivale u vrtiću putem obavijesti ili promotivnog materijala u kutiću za roditelje.

Posebnu pažnju posvetili smo prevenciji Covida 19, te smo intenzivno razgovarali o tome, prezentirali smo preporuke koje su donesene od strane Zavoda za javno zdravstvo, te se educirali o važnosti poštivanja istih. Pojačali smo mjere pranja ruku i dezinfekciju. Pranje ruku provodili smo zajedno s djecom te obavezno koristili sapune na bazi alkohola. Donesene preporuke od strane Zavoda za javno zdravstvo smo umnožili i podijelili roditeljima po odgojnim skupinama.

Proveli smo edukaciju s osobljem dječjeg vrtića u svrhu prezentacije i demonstracije donesenih mjera, prevencije infekcije Covida-19 u odgojno-obrazovnim ustanovama. Ove godine proveden je

i projekt Zubić vila, u sklopu kojeg su organizirana dva posjeta stomatologa vrtiću s ciljem edukacije i osvješćivanja djece o važnosti oralne higijene i redovitog pranja zubi.

Razradili smo i proveli ove etape :

- edukativni razgovor,
- demonstracija,
- važnost mjerenja temperature zaposlenih te evidencija istih,
- organizacija rada s djecom,
- organizacija prostora,
- organizacija ustanove.

Kroz program zdravstvene zaštite provedene su aktivnosti:

- provedeni su sistematski pregledi svakog novoupisanog djeteta prije dolaska u vrtić od strane pripadajućeg liječnika,
- otvoreni su novi zdravstveni kartoni za novoupisanu djecu radi provođenja aktivnosti dokumentiranja i evidencije,
- kod djece su izvršena antropometrijska mjerenja,
- praćene su epidemiološke situacije po skupinama (zimski mjeseci)
- interakcija s vanjskim suradnicima je bila učestala i poduzimane su preporučene sanitarno-epidemiološke mjere,
- provodili smo aktivnosti boravka u prirodi,
- organizirali smo igre u dvorištu vrtića, druge tjelesne aktivnosti i natjecanja,
- aktivnosti u zatvorenom prostoru koji potiču razvoj velikih mišića: aktivnosti i vrijeme na podu, masaža, rastezanje, pjesma i glazba, igre prstima, hvatanje i rukovanje predmetima, podizanje i nošenje tereta, puzanje, penjanje, hodanje, igre s loptom, podizanje, nošenje i slaganje kocaka,
- aktivnosti u zatvorenom prostoru za razvoj malih mišića: vještine vizualnog fokusiranja, pomicanje, guranje, razgrtanje i okretanje, „pinceta zahvat“, guranje i povlačenje predmeta, slagalice, bojanje,
- vodila se briga o nabavi sanitetskog materijala, lijekova te sredstava za dezinfekciju da se popune kutije prve pomoći,

- svako dijete pod sumnjom na bolest (temperatura, kašalj, osip, probavne smetnje) bilo je izolirano iz skupine do ozdravljenja,
- kod manjih ozljeda i ogrebotina te krvarenja ili jednostavnijih hitnih stanja pružena je prva pomoć u vrtiću,
- tijekom pedagoške godine vršeno je praćenje i analiza povreda djece zbog realizacije mjera prevencije,
- djeci koja imaju posebne potrebe u njezi i brizi za zdravlje ili odgoj posvećena je posebna pažnja te stručan nadzor.

Kako smo ostvarivali program pravilne prehrane?

Bitna zadaća ustanove bila je briga o prehrani djece.

Pripremana je u skladu s HCCP-om, Prehrambenim standardom za planiranje prehrane djece u dječjem vrtiću-jelovnici i normativi, a jelovnik je sastavljan timski u suradnji kuharice, ravnateljice, zdravstvene voditeljice i nutricionistice. Važnu suradnju ostvarili smo u edukaciji odgojitelja i kuharica o važnosti zdrave prehrane, a promjene su bile odmah uočljive i na jelovniku, koji je obogaćen nutritivno bogatijim i zdravijim namirnicama. Također je važno spomenuti i suradnju koju smo ostvarili u izradi jelovnika za djecu sa zdravstvenim problemima.

S odgojiteljima smo nastavili uspješnu suradnju u vidu inzistiranja na pravilnom serviranju i dostavi hrane u cilju veće motiviranosti djece za konzumiranje. To je istovremeno i životno praktična vještina pa su tako i koristi za dijete višestruke.

Program pravilne prehrane ostvarili smo imajući u vidu:

- količinu i kalorijsku vrijednost obroka (4 obroka),
- bolju kvalitetu i raznovrsniju prehranu (svježe i nutritivno bogate namirnice umjesto prerađenih),
- samoposluživanje djece već od 2. godine života,
- potrebu potrebnog pribora za jelo u svim odgojnim skupinama,
- stalno dostupno voće u sobama na dohvat djece,
- alergije na hranu,
- redovite aktivnosti i utjecaj na jačanje zdravlja djece i proširenje spoznaja o tome.

- raznovrsnost jelovnika, proširivali smo ga novim jelima koliko god su prostorne mogućnosti i radni uvjeti kuhinje dozvoljavali.

Ostvarivanje programa sanitarno-higijenskih aktivnosti

Provođenjem ovog programa pridonosili smo cjelovitom razvoju osobnosti, kvaliteti života i ostvarivanju mjera sigurnosti i zaštite djece.

Tijekom pedagoške godine vodila se briga o:

- provođenju i unapređivanju higijenskih uvjeta prostora u kojem djeca borave (sve prostorije, sobe dnevnog boravka, sanitarne prostorije) te pravilnom korištenju dezinfekcijskih sredstva,
- redovitom bojenju zidova, dezinficiranju prostorija, površina i zraka,
- unapređivanju i provođenju higijenskog održavanja vanjskih površina, pješčanika, igračaka, koševa za otpadne tvari,
- unapređivanju pravilnog čišćenja i održavanja opreme (posteljno rublje,...) i igračaka,
- održavanju mikroklimatskih uvjeta prostorija u kojima borave djece (prozračnost prostorija, temperatura, vlaga, osvjetljenje),
- provođenju opće i osobne higijene djece i djelatnika (higijena posteljnog rublja, higijenska upotreba čaša, ručnika, maramica, higijenske odjeće i obuće),

Redovito su se provodile HACCP aktivnosti za kuhinju i pripadajuće prostore:

- provodilo se i unapređivalo mjere za pravilne sanitarno-higijenske uvjete u prostorijama za čuvanje, pripremanje i distribuciju hrane (dezinfekcija posuđa i pribora za jelo, ispravnost živežnih namirnica, pravilno rukovanje hranom, higijensko serviranje i konzumiranje hrane, higijensko prikupljanje i dispozicija otpadne hrane te neutrošenih količina jela, higijensko održavanje svih prostora i opreme, osiguranje pitke vode i higijenski nadzor).
- povremeno se organiziralo i provodilo mjere sanitarno-higijenskog nadzora tehnologije i namirnica i to:
 - mikrobiološka ispravnost namirnica, praćenje i evidencija nalaza (sanitarno higijenskih nadzora) periodičke kontrole tri puta godišnje ili prema epidemiološkoj indikaciji, brisova radnih površina, stolova, predmeta te brisova ruku radnika i pravovremeni sanitarni pregledi radnika, praćenje i evidencija nalaza,
 - mjere dezinfekcije, dezinsekcije, deratizacije - dva puta godišnje,

- pojačana dezinfekcija u vrijeme Covid-19,
- pojačana mjera pranja ruku,
- sapuni za pranje ruku na bazi alkohola,
- mjerenje temperature i evaluacija temperaturnih lista.

5. ODGOJNO OBRAZOVNI RAD

Vrtić je polazilo 127 djece raspoređenih u četiri vrtičke i jednu jasličku mješovitu skupinu. U periodu prilagodbe nije bilo značajnijih teškoća zahvaljujući dobroj pripremi i suradnji između odgojitelja i roditelja.

U radionici za novoupisanu djecu pojašnjavali smo roditeljima emocionalnu bliskost koju su razvili sa svojim djetetom, razumijevali njegove potrebe i adekvatno odgovarali na njih. Ta je bliskost prerasla u vezanost za roditelje takozvanu privrženost, a dolaskom u vrtić dijete se treba odvojiti od roditelja i uspostaviti bliskost s drugom osobom, odgojiteljem. Upozorili smo roditelje da taj proces ponekad ne ide lako. Dijete će ući u novu sredinu koja je bitno drugačija od one na koju je naviklo. U toj sredini mijenjat će mu se i status, ono neće više biti jedino već jedno u grupi s drugima s kojima mora surađivati, uskladiti se, a ponekad i svađati. Dijete nema još dovoljno socijalnih iskustava s djecom i drugima tako da je moguće da se nađe u stresu, da bude uznemireno i da reagira na razne načine: plačem, dugim opraštanjem od roditelja, neulaženjem u sobu dnevnog boravka, odbijanjem hrane, regresivnim ponašanjima, ponašanjima koje je već prošlo u svom razvoju, agresivnošću, pretjeranom vezanošću za odgojitelja, povlačenjem, žaljenjem na bolove. Sve je to normalno i moguće je očekivati kod svakog djeteta samo u drugačijem obliku i drugom vremenu (neko dijete odmah reagira, a neko kasnije). Za većinu je djece dolazak u vrtić mješavina radosnog uzbuđenja zbog susreta s djecom, aktivnostima i igračkama, ali i tjeskobe zbog odvajanja od roditelja na nekoliko sati. I roditelju će biti ponekad teško, ako se dijete stisne uz njega i ne želi se pridružiti ostaloj djeci.

Priprema roditelja na polazak djeteta u vrtić

Objašnjavali smo im da puno ranije najave djetetu odlazak u vrtić nego što će krenuti. Vrlo je važno usuglasiti stavove o vrtiću kod svih ukućana pa smo im predložili da razgovaraju s ukućanima i prijateljima u prisustvu djeteta o pozitivnim stranama vrtića, veselim događanjima vezanim za vrtić, da pogledaju zajedno video snimku nekih aktivnosti u vrtiću ili ih prate na televiziji. Isto tako predloženo im je da posjete vrtić i upoznaju djecu i odgojitelje. Odgojitelji su se upoznavali s potrebama i navikama svakog djeteta i tražili od roditelja da ih upozore na neke situacije na koje misle da treba obratiti više pozornosti. Predložili smo roditeljima da na početku dovode dijete na kraće vrijeme u vrtić, dva sata u prvom tjednu, a postupno ćemo produljivati do cijelog vremena. Rastanak roditelja i djeteta bi trebao biti kratak i srdačan. Preporuka je odmah otići nakon dovođenja djeteta u vrtić, učiniti to bez zadržavanja u garderobi ili gledanja kroz vrata. Mi smo poštovali

njihovu zabrinutost, ali im ulijevali sigurnost da ćemo se dobro brinuti o njihovom djetetu. Uvijek su mogli dobiti od nas potpuno razumijevanje, stručnu pomoć i podršku.

Upozoreni su da prvih mjeseci dovode dijete redovito kako se ne bi nakon nekog vremena nedolaženja ponovo pojavile teškoće prilagodbe na vrtić. Predloženo je da dijete u prvim danima dolaženja može sa sobom ponijeti neku svoju omiljenu igračku ili predmet za koji je vezano. Isto tako im je rečeno da hvale dijete i iskazujete svoju radost što se igra i druži s drugom djecom u vrtiću te da razgovaraju s drugim roditeljima o problemima prilagodbe, da pokušaju dijeliti teškoće i međusobno se podržavati.

Nakon svega bili smo uvjereni u uspješnu prilagodbu svakog djeteta na vrtić kao i u ispravan odgovor vrtića na njegove potrebe, navike i ponašanja.

Na kraju možemo reći da je prilagodba djece na vrtić protekla uspješno bez većih poteškoća i da je samo 10 % djece pokazivalo neke poremećaje u ponašanju kao što su: strah od odvajanja ispadi bijesa, plačljivost, smetnje pažnje i koncentracije, stalno traženje pažnje odgojitelja.

Specifične odgojne situacije kroz koje su djeca zadovoljavala potrebe i učila živjeti u zajedništvu u vrtiću alternativne Agazzi koncepcije

Djeca su uz pomoć lika Bubamare, kroz igru i istraživanje usvojila Agazzi elemente:

- upoznavanje vrtića (unutarnji i vanjski materijalni prostor, osoblje vrtića),
- upoznavanje svojeg znaka (razlikovanje privatnog vlasništva od zajedničkog vlasništva),
- aktivnosti praktičnog života (serviranje, usvajanje higijenskih normi...),
- osiguravanje socijalnog konteksta (s vršnjacima, odraslima, gostima),
- upoznavanje garderobe (moj ormarić, moja vješalica, moje mjesto za čizme; mjesto od prijatelja),
- svaka stvar ima svoje mjesto (vanjski red pridonosi unutarnjem miru i skladu),
- primjena boja glasa (na dvorištu, za vrijeme obroka, u zajedničkoj aktivnosti, u slobodnoj igri u sobi DB),
- pano „Moj vrtić“ (tko je prisutan i upotreba znakova raspoloženja: sretan, tužan i ljut)
- pripadnost skupini,
- starije dijete pomaže mlađemu (starije dijete „skrbnik“ odabire mlađe dijete „štićenika“),
- upotreba medaljica (određuje broj djece za igru u pojedinom centru - razvija se red u igri),
- živjeti u prirodi, s prirodom i za prirodu (aktivnosti u dvorištu, voćnjaku i povrtnjaku).

Osiguravanjem uvjeta, kako materijalnih, tako i socio-kulturnih polazeći od dječjih interesa i unutrašnjih motiva indirektno smo utjecali na izbor aktivnosti i slobodu djeteta da sudjeluje u njima u skladu sa svojim potrebama i mogućnostima.

Intenzivirali smo rad na:

- razvoju osnovnih tjelesnih potreba i čuvanju djetetova zdravlja i života,
- zadovoljavanju potrebe za sigurnošću, nježnošću i ljubavlju,
- zadovoljavanju potrebe za raznolikom stimulacijom, novim, doživljajima i predmetima bogate i promjenjive okoline, potrebi za uzajamnosti komunikacije, pozitivne emocionalne klime, trajnosti veze s odraslima i drugom djecom.

Svakodnevno smo provodili različite vrste aktivnosti:

- životno praktične i radne vezane za biološke potrebe djeteta, njegu, svlačenje i oblačenje, samoposluživanje, kućne poslove, njegu biljaka i životinja, izradu predmeta i igračaka,
- raznovrsne igre: simboličke, igre građenja i konstruiranja, igre s pravilima i dr.,
- društvene i društveno zabavne aktivnosti: završne prezentacije odgojno obrazovnog rada po dobnim skupinama, odlazak u kazalište, izleti, suradnja s Gradom,
- umjetničko promatranje, slušanje, interpretacija umjetničkih tvorevina za djecu, kao što su: slikovnice, likovna, književna, glazbena, scenska, filmska i druga djela,
- aktivnosti raznovrsnog izražavanja i stvaranja djeteta: pjevanje, sviranje, crtanje, slikanje, modeliranje, dramsko-scensko izražavanje te izražavanje pokretom,
- istraživačko spoznajne aktivnosti: manipuliranje predmetima, promatranje i upoznavanje biljnog i životinjskog svijeta, magnetizma, osjetila (dodir, miris, vid i sluh), otkrivanje i eksperimentiranje s bojama, verbalno rješavanje problema,
- specifične aktivnosti s kretanjem: tjelesno vježbanje, razvijanje osnovnih pokreta, prirodnih oblika kretanja i športskih vještina.

5.1. REALIZACIJA ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA U MJEŠOVITIM SKUPINAMA

Sukladno Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje i ove smo pedagoške godine osigurali uvjete za zadovoljavanje temeljnih prava djece, prava na odgoj i obrazovanje u multidimenzionalnim, interaktivnim, dinamičnim i kontekstualnim procesima za osobnu, emocionalnu, tjelesnu, obrazovnu i socijalnu dobrobit, uz najbolje moguće uvjete za zadovoljavanje njihovih potreba te podržavanje i poticanje svih aspekata razvoja.

Kurikulum vrtića prije početka rada zajednički smo konstruirali s ciljem zadovoljavanja potreba i interesa djece koje smo uočili u prethodnoj godini i prezentirali u godišnjem izvješću vrtića. U tome nam je pomoglo iskustvo i kontinuirano obrazovanje i usavršavanje stručnih radnika, stalna otvorenost za učenje, spremnost za unapređivanje prakse i jačanje uloge odgojitelja reflektivnih praktičara.

Dvogodišnji studij Pedagogije zajedništva i Agazzi metode koji smo prošli naročito nam je pomogao sukonstruirati dinamični kurikulum temeljen na agazzijevskoj pedagogiji, psihologiji i didaktici kako bi mogli provoditi redoviti cjelodnevni 10 – satni alternativni odgojno- obrazovni program prema koncepciji sestara Agazzi. Kao protagonisti ovog programa naučili smo u zajedništvu istraživati, analizirati, unapređivati praksu te se osposobljavati za implementaciju načela, vrijednosti i ciljeva Nacionalnog kurikulumu, za poticanje ključnih kompetencija djeteta, usvajati strategije i metode za njihovo ostvarivanje u smislenim i svrhovitim aktivnostima te za rješavanje svakodnevnih problema.

Odgojno obrazovni rad temeljili smo na uzajamnoj ljubavi, razvijali sposobnosti: ljubiti, poštivati stvari i osobe, nadilaziti poteškoće, prihvatiti druge, darovati, a prije svega slušati glas dobrog koji govori u svakome od nas. U **suradničkom ozračju i timskom radu**, promatranjem i razumijevanjem djece, produbljivali smo i jačali specifičnosti našeg vrtića kroz metode koncepcije Agazzi i Pedagogije zajedništva na način **da svaka situacija bude odgojna i pritom zadovolji razvojne potrebe djece** na najbolji mogući način.

Prema agazzijevskoj pedagogiji, ostvarivali smo **puerocentrizam** - u središte svega stavljali smo djecu koja su sama organizirala aktivnosti i gradila Vrtić svojim djelovanjem i razmišljanjem kao i s predmetima koje su sami sakupili i donijeli. Na dijete smo gledali kao na „**životnu klicu**“ koja spontano teži razvoju jer je obdareno vlastitim sposobnostima da se svaki njegov potencijal ispuni do optimuma, kako u tjelesnom, tako i intelektualnom, moralnom i religioznom pogledu. Cilj je

uključivao cjelovitost razvoja u jednoj sasvim prirodnoj okolini punoj topline i majčinske ljubavi kao i onih predmeta koji zanimaju dijete.

Prema Nacionalnom kurikulumu za rani predškolski odgoj i obrazovanje programom smo poticali i osnaživali **osam temeljnih kompetencija za cjeloživotno učenje i to:** komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičke kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, digitalne kompetencije, kompetencije razvoja vlastite strategije učenja, socijalne i građanske kompetencije, kompetencije inicijativnosti i poduzetnosti te kompetencije kulturne osviještenosti i izražavanja. Poticanje i osnaživanje nabrojanih kompetencija temeljili smo na vrijednostima znanja, humanizma i tolerancije, identiteta, odgovornosti, autonomnosti i kreativnosti.

Pedagogiju uređivačicu ostvarivali smo ne samo kroz materijalni red, već i duhovni, estetski, mentalni, moralni i društveni red te općenito red univerzalnih vrijednosti i sveopćeg sklada. Svrhovita pedagogija bila je usmjerena integralnom cilju odgoja.

Primjenjivali smo **majčinsku pedagogiju** punu razumijevanja i ljubavi, bez strogosti.

Agazijevska didaktika uključivala je:

- živu i inteligentnu upotrebu stvari primjenjujući vježbe iz praktičnog života gdje je svaki fizički zadatak povezan sa životom, osobnom higijenom, radom na zemlji, vrtlarstvom, uređivanjem i čišćenjem prostora, običnim kućnim poslovima kroz koje su djeca uvježbavala inteligenciju i aktivnu logiku jer su sve izvodili na najracionalniji i najlogičniji način;
- uzajamnu pomoć, starije dijete pomagalo je mlađem što znači živjeti s drugima i za druge;
- jednostavan didaktički muzej koji sadržava zbirke sitnica, predmeta i različitih materijala za jednostavne i zabavne senzorne vježbe, za učenje o predmetima djelovanjem podržavajući koncepciju Vrtića djelovanja, a ne govorenja;
- korištenjem znakova za olakšavanje svakodnevnih radnji premještanja predmeta ili kretanja ljudi te stvaranje reda.

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije, poticali usvajanje humanih vrijednosti, a posebnu pažnju usmjerili smo povratku prirodi oblikovanjem poticajnog vanjskog i unutarnjeg okruženja. Značaj dio odgojno-obrazovnog rada uključivao je rad na poticanju razvoja emocionalne inteligencije kao i rad na učenju, usvajanju i prenošenju vrijednosti. Naš odgojno-obrazovni program provodili smo među djecom od navršanih godinu dana do polaska u osnovnu školu. U ovoj pedagoškoj godini ustrojeno je ukupno pet odgojnih skupina; od toga jedna

jaslička i četiri vrtičke: jaslička skupina s nazivom *Ljubičasta*; i četiri mješovite vrtičke s nazivima: *Zelena, Žuta, Plava i Crvena*.

Pregled odgojno-obrazovnog rada u odnosu na navedena područja dan je u nastavku teksta.

PROSTORNO OKRUŽENJE KAO POTICAJ ZA RAZVOJ I UČENJE

Kako je ova pedagoška godina započela novim epidemiološkim preporukama HZJZ-a vezano uz epidemiju korona virusa, prostor u kojem borave djeca trebalo je prilagoditi datim preporukama. U sobama dnevnog boravka poštivali smo preporuke. U formiranju centara uvažili smo pedagoške i epidemiološke kriterije kao i potrebe i interese djece.

Položaj centara i namještaj tijekom godine mijenjali u prostoru prema potrebama i interesima skupine. Nastojali smo osigurati da položaj centara u prostoru bude u funkciji slobode kretanja, održavanja socijalne distance, kao i korištenja prostora za popodnevni odmor djece. U organizaciju prostora bila su uključena djeca što je doprinijelo osnaživanju njihovog samopouzdanja i osjećaja kompetentnosti.

U skupine se i dalje ulazilo s vanjske strane skupine kako bi odgojiteljica mogla preuzeti/predati dijete tako da roditelji ne moraju ulaziti u prostor Vrtića čime bi se smanjio kontakt između roditelja.. Stolove u skupini smo razmaknuli i povećali dio u kojem borave djeca i gdje se provode planirane i spontane aktivnosti te konzumacija obroka. Hodnike ispred soba dnevnog boravka nadopunili smo novim materijalima prema potrebama djece u dobi od 6 g. koji su u popodnevnim satima tamo provodili vrijeme u predškoli (igre sa slovima i brojevima, računalo, materijali za razvoj grafomotoričkih vježbi, magnetna ploča i ploča za pisanje s kredom, slikovnice, slovarice ...).

Prema koncepciji sestara Agazzi, materijalni uvjeti pomno su osmišljeni odgojni element koji treba biti u funkciji razvijanja i poticanja interesa djece za različite aktivnosti, aktiviranja osjetila, stjecanja spoznaja i sposobnosti za istraživanje.

U skladu s načelima Agazzi metode koja kroz pedagogiju uređivačicu važnost pridaje estetskom uređenju vrtića, red i sklad smo postizali:

upotrebom znakova koji u garderobama djeci služe kako bi lakše odložili i pronašli osobne stvari ili pak pronašli svoje mjesto za stolom. Na početku pedagoške godine djeca samostalno odabiru jedan od ponuđenih znakova. Znak koji dijete odabere ima višestruku funkciju: znak se povezuje s djetetom, razlikuje privatno vlasništvo djeteta, koristi se za jezične vježbe, služi za uvođenje reda u sobi i garderobi, ...

upotrebom medaljica koje određuju broj djece za pojedini centar te se tako razvija red u igri, a nakon završene igre centar se posprema. Na taj način, upotreba medaljica omogućuje djeci da sama određuju gdje će se igrati, ovisno o slobodnim medaljicama.

oznakama stopala na podu pomoći djeci pri formiranju kolone za npr. pranje ruku; odlazak u dvorište.

Pravilno strukturiranim prostorom, rasporedom centara aktivnosti djeci smo omogućili različite

socijalne interakcije u manjim i većim grupama, a istovremeno i mogućnost osame. Trudili smo se da prostor nudi djeci obilje strukturiranih i neoblikovanih materijala koji će ih pozivati na učenje čineći i sudjelujući u raznim aktivnostima s drugom djecom te koristeći materijale kao izvore iskustva i spoznaja.

Djeca su imala mogućnost samostalnog odabira aktivnosti i materijala, partnera u igri, vrijeme trajanja kao i mogućnost izbora medalja za kutiće, ovisno o slobodnim mjestima. Centre smo tijekom godine nadopunjavali i mijenjali prema interesu djece.

Oblikovanjem poticajnog prostorno-materijalnog okruženja unaprijedili smo kvalitetu odgojno obrazovnog procesa uvažavajući dječje potrebe, interese i mogućnosti. Promjene koje su u skupini provedene kod djece su izazvale oduševljenje te su doprinijele boljoj atmosferi u skupini, većoj koncentraciji i komunikaciji djece u vođenim i slobodnim aktivnostima.

USVAJANJE I NJEGOVANJE VRIJEDNOSTI

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj u odgojno-obrazovnom procesu promičemo planiranje, provođenje i vrednovanje odgojno-obrazovnog procesa temeljenog na vrijednostima koje proizlaze iz opredijeljenosti hrvatske obrazovne politike za cjelovit razvoj djeteta, za čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne, materijalne i prirodne baštine Republike Hrvatske, za europski suživot te za stvaranje društva znanja i vrijednosti koje će omogućiti napredak i održivi razvoj. Vođeni vrijednostima znanja, identiteta, humanizma i tolerancije, odgovornosti, autonomije i kreativnosti, aktivnosti smo nastojali osmisliti na način da potiču intelektualni, društveni, moralni, duhovni i motorički razvoj djece.

Poučavanje vrijednostima primarna je odgovornost obitelji koju podupire odgojno-obrazovna ustanova. Djeca počinju učiti vrijednosti vrlo rano; ona već s dvije godine imaju osjećaj što je dobro,

a što loše. Taj moralni osjećaj povezan je s emocionalnim i socijalnim razvojem koji se događa unutar socijalnog okruženja, njegove obitelji. Vrtić se nadovezuje poticanju razvoja vrijednosti započetih u obitelji, uz pretpostavku da njeguju iste vrijednosti.

Odgajajući djecu za vrijednosti, poticali smo njihov kreativni i stvaralački duh. Aktivnim sudjelovanjem poticali smo njihov prosocijalni razvoj i međuvršnjačku solidarnost te opće ljudske vrijednosti. Kroz svakodnevne aktivnosti razvijali smo senzibilitet djece za poštivanje različitosti te jačali potencijal svakog djeteta.

Razvijali smo humane vrijednosti, prvenstveno odgoj za poteškoće u odnosu s drugima kroz stvarne situacije unutar skupine (životne vrijednosti), pozitivna emocionalna stanja: osjećaj pripadnosti, sigurnosti, privrženosti, povjerenja i ljubavi. Sve to poticali smo u opuštenom i ugodnom ozračju, potičući suradničke odnose među djecom u radu i igri.

Na humane vrijednosti djelovali smo, među ostalom, poticanjem svakodnevnog kontakta djece s prirodom čime se neposredno poticala zahvalnost i ljubav prema prirodi. Priče su činile vrijedan poticaj njegovanja humanih vrijednosti tolerancije, suosjećanja, prijateljstva i zajedništva te bogat izvor doživljavanja, učenja iskustvom, osjetilima i osjećajima. Ostvarujući zadaće postavljenje planom i programom, najprikladnije su bile istraživačke metode, zatim metode igre, učenja putem rješavanja problema, metoda demonstracije, praktičnih radova, crtanja, razgovora i usmenog izlaganja (pripovijedanje, opisivanje).

Ove pedagoške godine najviše smo pažnje posvetili vrijednostima prijateljstva, ljubavi i strpljivosti. Strpljivost treba biti obostrana. U skupinama smo provodili aktivnosti za poticanje strpljivosti na način da smo djecu poticali na čekanje u redu i izražavanje emocija kada čekaju, izradom didaktičkih igara te provođenjem raznih igara. Pitali smo se *uče li današnja djeca o strpljivosti?* Ispunjavanje svake želje i prohtjeva daje lošu poruku. Strpljivost treba implicirati da je vrijedno truda čekati i da je moguće čekati. Podrazumijeva znati se na miran način nositi s poteškoćama koje se stalno javljaju. To je posebno došlo do izražaja u vrijeme Adventa kada smo naglasak stavili na strpljivost prema sebi i drugima. Cilj nam je bio osvijestiti drugu stranu adventskog razdoblja; za čovjeka mnogo vrijedniju - duhovnu.

Najvažnije mjesto među vrijednostima dobile su **ljubav** i **prijateljstvo**. Prihvatanje i praćenje jedan drugoga temelji su *odgoja za poteškoće*, ključne točke Pedagogije zajedništva. Napor koji moraju uložiti i dijete i odgojitelj traži obostranu odgovornost. To smo ostvarili kroz sustav „tutor-učenik” karakterističan za metodu Agazzi (svako dijete od 5-6 godina (tutor) izabralo je jedno dijete od 3-4 godine (učenik) o kojem je brinulo tijekom godine). Starija djeca pomažu mlađoj u situacijama uzimanja hrane, oblačenja i obuvanja, odlaska na wc, pranja ruku i sl.

BEZBROJ JE NAČINA DARIVANJA...OSMIJEHA, OHRABRENJA, PODRŠKE.

Kriza uzrokovana pandemijom više nego ikad prije motivirala nas je za djela suosjećanja, solidarnosti i humanosti. Naše tradicionalne aktivnosti koje provodimo svake godine u okviru međunarodnog projekta "Living peace" kao što su *Darujmo osmijeh gradu*, *Međugeneracijsko druženje* i *Bezbroj načina darivanja* prilagodili smo novonastaloj situaciji i epidemiološkim mjerama.

Provedeni projekti i aktivnosti:

- akcija „Djeca djeci“ u kojoj smo sakupljali slatkiše i crteže za djecu izbjeglica iz

Ukrajine u potrebi, čime se potiče kulturu davanja; naglasak se stavlja na odricanje od vlastitog na dobrobit drugog. U akciju su bila uključena djeca, roditelji i radnici vrtića.

- projekt „Darujmo osmijeh gradu“ prilagodili smo epidemiološkim mjerama. Djeca su izradila simbolične poklone i poruke, a Grad je osigurao punkt na kojem su sugrađani mogli uzeti poruke i poklone. U projekt su bile uključene sve odgojne skupine.
- akcija „Bezbroj načina darivanja“ kojim se prikupilo oko 80 poklon paketa za djecu i obitelji u potrebi. U akciju su bile uključene sve skupine.
- „Marijini obroci“ koja ima za cilj osigurati obroke za djecu u školama u najsiriromašnijim zemljama svijeta. U vrtiću je akcija potaknuta prikupljanjem plastičnih boca čijom su prodajom prikupljena novčana sredstva uplaćena na račun međunarodne humanitarne organizacije „Marijini obroci“. Akciju su organizirala i provela djeca i odgojiteljice svih odgojnih skupina

Svaka odgojna skupina oformila je pano „Dobra djela“ kojim se kod djece nastoje osvijestiti vrijednosti kojima svaki čovjek treba biti protkan, a to su pomaganje, dijeljenje, strpljivost, suosjećajnost... Uz pomoć raznih inspirativnih priča, pjesmica, igara s pjevanjem poticali smo djecu na prosocijalno ponašanje, važnost pomaganja, suosjećanja, osjećaja pripadnosti i prihvaćanja. Izradili smo i plakat s **djelima ljubavi** (lijepa riječ, znanje, osmijeh, vrijeme) koje možemo svakodnevno činiti, u vrtiću, ali i kod kuće.

Projekti (nematerijalnog) darivanja plod su življenja Pedagogije zajedništva u našem Vrtiću. Djeca njime razvijaju:

odgoj za građanstvo, suživot koji se ostvaruje konkretnim iskustvom te brigom za sebe, druge i zajednicu u kojoj živimo;

prosocijalnost - načelo uzajamnosti koje nas upućuje na važnost povezanosti s drugima, prihvaćanje drugoga, različitoga od sebe;

kulturu davanja – prepoznavanje ljubavi i radosti u daru koji primaš i daješ, pomaganje bližnjima.

Za kraj, važno je istaknuti kako svakodnevno svjedočimo humanističke i općeljudske vrijednosti. Svjedočanstvo nije samo osobno, već i kolektivno te se očituje kroz rad u skupini, u interakciji s kolegama unutar vrtića i roditeljima. Komunikacijskim procesima i cjelokupnim kontekstom vrtića u kojem vlada etičko ozračje ispunjeno pravdom i međusobnim poštovanjem s puno primjera ispravnog ponašanja u konkretnim situacijama, djeca uče i usmjeravaju svoja buduća ponašanja.

PROJEKT ZUBIĆ VILA

S ciljem edukacije djece o oralnom zdravlju i važnosti oralne higijene od najranije dobi, na razini ustanove sudjelovali smo u projektu „Zubić vila“. U sklopu tog projekta sudjelovali smo i na radionici za djecu Zubić vila. Cilj projekta je podizanje svijesti o važnosti oralnog zdravlja i oralne higijene od djetinjstva. te skrenuti pozornost na oralnu higijenu kroz smijeh i igru i smanjiti strah od doktora dentalne medicine.

Aktivnosti na temu oralnog zdravlja

Ostvarili smo suradnju sa tatom stomatologom koji je obišao sve skupine i održao kratku edukaciju. Dolaskom tate stomatologa u skupinu djeca su saznala i naučila kako se pravilno peru zubi te koje su posljedice prekomjernog konzumiranja slatkiša i nezdrave hrane.

SIGURNOST I ZAŠTITA DJECE NA INTERNETU

Kroz cijelu pedagošku godinu bavili smo se aktivnostima kojima je cilj bio osnažiti medijsku pismenost i kompetencije kod djece. Brojna istraživanja pokazuju da djeca danas sve ranije počinju konzumirati medijske sadržaje, stoga je važno rano početi raditi na medijskim kompetencijama i razvijanju kritičkog mišljenja. Jednako je važno i jačanje roditeljskih kompetencija u tom području, stoga je održan online roditeljski sastanak na temu " Sigurnost djece na internetu" u suradnji s PU Koprivničko-križevačke županije pod vodstvom policijske službenice Maje Gregurović. Za djecu polaznike programa predškole održana je i radionica na navedenu temu.

Smatramo da smo u ovom području cilj ostvarili samo djelomično te da i u sljedećoj pedagoškoj godini treba nastaviti s aktivnostima iz ovog područja jer je tema vrlo aktualna, obiluje brojnim novim istraživanjima te gotovo svakodnevno dolazimo do novih spoznaja koje nam mogu pomoći unaprijediti odgojno-obrazovnu praksu.

MALA DJELA ZA ODRŽIVI RAZVOJ

Održivi razvoj je danas u svim granama ljudske djelatnosti i vrtić mu je širom otvorio svoja vrata i prozeo njime svoje odgojno obrazovne zadatke i ciljeve.

Ključni zadatak održivog razvoja – zaštita našeg okruženja u korelaciji je s zadatkom stvaranja optimalne okoline djeteta u samom vrtiću koja će zadovoljiti njegove potrebe i potpomoći mu razvoj svih kreativnih potencijala. U tom općem složenom djelovanju unutar okoline važna je kvaliteta, a do nje dolazimo kontinuiranim radom i odgojem.

Sam predmet održivog razvoja u svojoj širini proučavanja odnosa živih bića i okoline ogleda se isto tako u vrtiću u dinamici međusobnih odnosa među djecom, odgojiteljima, roditeljima i njihovom

međudjelovanju kao i na sve žive i nežive predmete i pojave unutar okoline. U tom međusobnom djelovanju prvenstveno nam je važna kvaliteta tih odnosa, a do nje dolazimo odgojem za održivi razvoj.

Jedan od najvažnijih principa agazzijanske didaktike je “ živa i inteligentna upotreba stvari”. Drugim riječima, korištenje prirode i prirodnih vrijednosti u želji da se održi sklad i harmonija u okruženju i razvije svijest o važnosti održivog razvoja u odgoju djece.

Vanjski ambijent vrtića nam je kao i proteklih godina poslužio za provođenje niz aktivnosti usmjerenih na ekologiju, brigu o cvijeću i biljkama, ali i na razvijanje matematičkih kompetencija i kompetencija u prirodoslovlju. Odlazak u dvorište vrtića ponudio je djeci niz različitih poticaja

(grančice, kamenčiće, kukce, biljke) koje su djeca istraživala, promatrala, te dodirivala. Boraveći u dvorištu vrtića i manipulirajući različitim materijalima djeca su uočavala razlike između različitih vrsta biljaka te saznala na koji se način o njima brinuti. Brinući se o posađenim biljkama djeca su naučila razlike između korova i biljke.

Preobrazili smo vanjski prostor. U suradnji s domarom i roditeljima izgrađene su nove povišene gredice, formiran je novi cvijetnjak. jagodnjak, izgrađena je taktilna staza, uređen je predprostor garderobe. Duž ograde dvorišta zasađeno je povrće. Djeca imaju priliku živjeti sa svim ovim sadržajima, svakodnevno promatrati i brinuti o biljkama, aktivno sudjelovati u procesu od sijanja do stola.

Naših gredica, cvijetnjaka, začinskog vrta ne bi bilo bez urođenog osjećaja za prirodu , želje da dodirnemo zemlju i osjetimo njenu mekoću, ni prijateljevanja s gusjenicama i kukcima. Ne bi bilo ni prekrasnih i ukusnih plodova ni mirisnih čajeva.

Vrtlarstvo je način života gdje zajednički rad i trud daje konkretne plodove u u kojima svi zajedno uživamo.

5.2. PROJEKTI U ODGOJNIM SKUPINAMA

Tišinu volim jako (PLAVA skupina)

Ovu pedagošku godinu započeli smo uz epidemiju COVID – 19 i preporukama epidemioloških mjera HZJZ, koje su djeca već prije usvojila tako da su se djeca pridržavala higijenskih navika i zdravog načina života, a isto tako i roditelji su surađivali u provođenju istih.

Djeca su usvojila Agazzi elemente sukladno svojem razvoju. U skupini je prevladavalo zajedništvo i suradnja djece u planiranim i spontanim aktivnostima.

Svaku situaciju u skupini iskoristili smo da ona bude odgojna i da djeca uče jedni od drugih.

U okviru projekta „Mala djela za održivi razvoj“ sa djecom smo provodili aktivnosti vezane uz recikliranje, tj .pronalaženje novih uporabnih vrijednosti za odjeću koju više ne koristimo, stare keramičke šalice koje smo koristili umjesto tegli za cvijeće, kartonsku ambalažu za koristili smo za razvoj kreativnih potencijala djece.

U suradnji sa Gradskom knjižnicom Franjo Marković sva djeca iz skupne su bila učlanjena u Bibliobus, gdje su sama birala slikovnice i na taj način se zainteresirala za pisani tekst.

Ove pedagoške godine radili smo projekt „Tišinu volim jako“. Cilj projekta je bio kod djece osvijestiti da je biti tiho, pričati tiše, igrati se bez vike ugodnije, mirnije, opuštenije, na tom projektu moramo nastaviti raditi sljedeće pedagoške godine s obzirom da cilj nije u potpunosti ostvaren..

U svakodnevnim aktivnostima po metodi Agazzi razgovaramo o emocijama, djeca otvaraju svoje prozorčice i stavljaju simbole raspoloženja, pokazuju simbolima kako se osjećaju i uočavaju osjećaje drugih. Djeca su imala potrebu verbalno objašnjavati svoje emocije što je potaklo mlađu djecu na verbalno izražavanje. Dostupnost Kocke mira u skupini pomogla je djeci da prevladaju emociju ljutnje i usmjere emociju prema poželjnom ponašanju. Razvijala su brigu za druge, mlađu djecu, poštovanje osjećaja drugog, stvarala su bolju sliku o sebi, a pohvala je bila poticaj za samopouzdanje. Djeca mlađe dobi razvijala su samostalnost u igri, kontroli fizioloških potreba, osobnoj higijeni.

U skupini je prevladavalo ozračje zajedništva i međusobne suradnje, igre neovisno o dobi djece

Mala djela ljubavi čine me odgovornim članom zajednice (ZELENA skupina)

Kroz projekt "Mala djela ljubavi čine me odgovornim članom zajednice" nastojali smo promicati dječja prava i odgovornosti kroz aktivnosti usmjerene stvaranju prilika za doživljaj uspjeha svakog djeteta, te osvješćivanje vlastite vrijednosti, ali i dogovornosti prema sebi i drugima.

Svakodnevno smo u radu koristili Agazzi elemente, panoe "Moje raspoloženje i "Dobra djela", a posebno nam je pomoglo svakodnevno bacanje "Kocke mira", te nastojanje da živimo dobivenu poruku. Razvijajući socio – emocionalne kompetencije jačali smo emocionalno izražavanje i razumijevanje, uživljanje u emocije drugih, radili smo na podizanju tolerancije na frustracije kako bi dijete pored fizičkog imuniteta stjecalo i psihički, te istovremeno tražili model kvalitetnog odgojno – obrazovnog konteksta i didaktičkih materijala uz pomoć kojih smo sve nabrojeno ostvarivali.

Naša podrška socio – emocionalnoj dobrobiti djece započela je od dolaska u skupinu, razvijanjem socio - emocionalnih veza između odgojiteljica i djece, razvijanjem zajedničke igre, poticanjem sudjelovanja u održavanju fizičkog reda (koncept reda prema Rossi Agazzi), osamostaljivanja, te izražavanja emocija riječima i izrazom lica do razumijevanja pripadnosti obitelji i skupini, razvoja sigurnosti, samopouzdanja, pozitivne slike o sebi, razumijevanja i poštivanja emocija drugih ljudi, razvoja društveno prihvatljivih ponašanja, suradničkih odnosa u aktivnostima i kulturnog ophođenja u interakciji s drugima.

Jedan od ključnih elemenata Agazzi pedagogije koju provodimo u Vrtiću je vrtlarstvo koje djeci omogućuje razvoj inteligencije i verbalnog izraza, a sredstvo tog odgoja je kontakt sa zemljom, suncem i vodom. U Godišnjem planu i programu za ovu pedagošku godinu poseban naglasak stavljen je upravo na projekte vezane uz prirodu, njeno očuvanje, pravilno i sve veće korištenje njenih obnovljivih izvora.

Od prvog susreta s Vrčićem djeca se susreću i s određenom odgovornošću prema prirodi s obzirom na veliko dvorište, povrtnjak, jezero, voćnjak. Svako korištenje istih od djece zahtijeva pažnju, brigu i ljubav prema prirodi. Djeca su posebno bila uključena u brigu oko povrtnjaka, od sadnje sjemena, zalijevanja, uklanjanje korova, ubiranje plodova, a uskoro se očekuje i konzumacija plodova. Povrtnjak je idealno mjesto na kojem dijete uči čitav proces rasta biljke, od sjemena do ploda, spoznaje koje su radnje potrebne i koliko vremena treba proći da bi od jedne sjemenke postao plod tj. nešto što možemo konzumirati. Važno je da dijete spozna koliko truda i rada iziskuje neka

određena biljka te koji vanjski čimbenici utječu na njezin rast i razvoj. Ove pedagoške godine radili smo i na fizičkom uređenju našeg povrtnjaka, tako da su izrađene nove gredice od drveta što je pridonijelo i estetskom izgledu vanjskog ambijenta. Ispred garderobe uredili smo mini cvjetnjak pri čemu smo koristili drvene panjeve.

Mala djela, velika razlika (ŽUTA skupina)

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije kroz temu „Emocije”, putem panoa „Pravila skupine” i „Dobra djela”, te bacanjem „Kocke mira”, te kroz razne aktivnosti vezane uz kontrolu ljutnje i agresivnog rješavanja sukoba koje se samo povremeno pojavljivalo kod pojedine djece u obliku vikanja ili udaranja u vrijeme slobodne igre te u obliku povremenog nametanja autoriteta u skupini vikanjem, naređivanjem i stavom tijela. U sprečavanju agresivnog ponašanja koristili smo razne aktivnosti: rekreaciju, boravak na otvorenom, psihomotoričke aktivnosti, postavljanje jasnih granica i pravila prihvatljivog ponašanja, dosljednost i razgovor, te usmjeravanjem na prosocijalna ponašanja (djeca dobrovoljno pomažu i dijele s drugima, prepoznaju i uvažavaju osjećaje druge djece, te si međusobno pomažu i tješe. S obzirom da je glavna tema plana i programa održivi razvoj, u sklopu projekta „Mali koraci za održivi razvoj“ posebnu pažnju usmjerili smo povratku prirodi kroz razne aktivnosti na otvorenom te smo tako razvijali prirodoslovne kompetencije, usvajali zdrave navike života i iskustveno stjecali spoznaje o prirodi kroz životno praktične i radne aktivnosti.

Tako smo u jesen uz suradnju roditelja uredili kutić plodova jeseni u vanjskom prostoru vrtića, te smo plodove koristili u istraživačkim aktivnostima (djeca su plodove promatrala, istraživala, uočavala sličnosti, razlike, detalje, uočavala teksture, boje, oblike, veličine, okuse i mirise.

Jesenske aktivnosti

S dolaskom proljeća sijali smo povrće, te kasnije sadili i presađivali u vrtne gredice povrtno-kulturne i začinske bilje, zalijevali, promatrali rast biljaka, te konzumirali u vrijeme ručka plodove svog rada. Sadnjom cvijeća obogatili smo izgled dvorišta vrtića kako bi nam vanjski prostor bio što ljepši i ugodniji. U uređenju vanjskog prostora smo koristili stvari koje smo reciklirali, prenamijenili smo plastične boce, staklenke, konzerve...

Ova tema je bila uključena i u obilježavanje početka svakog godišnjeg doba kroz koje smo uočavali promjene u prirodi, a također i pratili vremenske uvjete svakodnevno ih bilježeći na panou „Vremenska prognoza“.

Djeca su kroz „povratak prirodi“ razvijala osjećaj za brigu i odgovorno ponašanje prema biljkama s ciljem doživljaja bogatstva i različitosti plodova, te važnosti čovjeka da sačuva to bogatstvo, a istovremeno djeca razvijaju strpljenje i istraživačke sposobnosti.

Na temu „Pčele“ je organiziran posjet gospodina Dražena Vučetića, predavača kolegija Pčelarstvo na VGUK, koji je djeci omogućio da bolje istraže svijet pčelarstva, potrebnu opremu, pčele i njihov način života te da degustiraju med.

Kroz istraživanje djeca otkrivaju svojstva svijeta oko sebe, stvaraju uzročno-posljedične veze, upoznaju zakonitosti, iznose dojmove, te uočavaju i donose pretpostavke i zaključke.

Izlet u Seoski turizam Kezele je djeci omogućio doticaj s prirodom izvan prostora Dječjeg vrtića. Imala su priliku upoznati prijašnji način života, hraniti domaće životinje i istraživati šumska bogatstva šetnjom oko jezera po poučnoj stazi u obližnjoj šumi

Što je za mene ljubav? (CRVENA skupina)

Realizaciju programa smo prilagođavali epidemiološkoj situaciji i mjerama te sukladno tome planirali. Prihvat djece je bio organiziran tako da u dijelu godine nije bilo dežurstava niti su se skupine spajale, ni u unutarnjem ni u vanjskom prostoru, a od 1.4. smo uveli jutarnja i popodnevna dežurstva.

Realizirali smo aktivnosti za prihvaćanje “novog normalnog”: novih načina pozdravljanja, pravila fizičke distance, stjecanje navika za očuvanje zdravlja.

Nastavili smo intenzivnije aktivnosti vezane uz sigurnost djece i pravilno korištenje interneta s ciljem prevencije nepoželjnih događaja (cyberbullynga) i razvoja digitalnih kompetencija djece na razini skupine, ustanove i u suradnji sa stručnjacima izvan ustanove. Održan je online roditeljski sastanak na temu " Sigurnost djece na internetu" u suradnji s PU Koprivničko-križevačke županije pod vodstvom policijske službenice Maje Gregurović. Za djecu polaznike programa predškole održana je i radionica na navedenu temu.

S obzirom na situaciju, koju pratimo zadnjih godina i sve veći postotak djece s govornim teškoćama nastavili smo raditi na prevenciji proširenjem i nadopunjavanjem Centra knjižnice, uključivanje sve djece u članstvo Gradske knjižnice Franjo Marković ili Bibliobusa, promoviranjem čitanja i pripovijedanja, uključivanjem u dodatne programe Gradske knjižnice te interakciju djece s literarnim djelima

čija interpretacija, doživljavanje i razumijevanje potiče na etičke poruke i stvaralaštvo djece različitim sredstvima i materijalima te ujedno senzibiliziranje šireg društvenog okruženja za ove vrijednosti. Kroz provedene aktivnosti bavili smo se emocijama sreće i ljubavi te straha, tuge i ljutnje. Svi znamo da se i u vrtiću javlja ljubav, a to je ljubav prema prijatelju. Stoga smo tjedan u Crvenoj skupini započeli igrom „Što kod mene voliš?“ u kojoj se djeca sjedila u krugu dok je u sredini kruga stajao jedan igrač koji je pitao svoje prijatelje što kod njega vole? Sva djeca su došla

na red a kada smo svi završili, na dječjim licima se nije skrivao veliki osmijeh i zadovoljstvo onime što su čuli o sebi a isto tako vjerujemo da su se upravo zbog tih izjava osjećali prihvaćeno i voljeno.

Razgovarali smo i o vrstama ljubavi, koga mi sve volimo i zašto? Kako se osjećamo kada nekoga volimo ali kako se osjećamo i kada netko voli nas? Kako se odnosimo prema onome koga volimo? Na koji način možemo pokazati da nekoga volimo? Djeca su aktivno sudjelovala u razgovoru i promišljala te davala vrlo zanimljive odgovore. Govornim izražavanjem, čitanjem priča i slikovnica, prepričavanjem djeca su razvijala vještine početnog čitanja i pisanja te su bogatila svoj rječnik. Ostvarujući ciljeve emocionalne i socijalne dobrobiti kod djece smo razvijali empatiju, sposobnosti razumijevanja i poštovanja osjećaja drugih te samopouzdanje i pozitivnu sliku o sebi.

Evo nekoliko dječjih izjava:

Eva: *Volim dok me Lucia zagrlji.*

Klara: *Volim kad je Roko ljubazan prema meni.*

Franka: *Volim kad mi Eva pomaže u serviranju stola.*

Laura: *Volim čitat knjige s Korinom.*

Uz emociju ljubavi, razgovarali smo i o emociji sreće. U kojim trenucima se osjećamo sretno?, što nas usređuje?, kako izgledamo kada smo sretni?, kako usređujemo druge?

Nekoliko izjava djece o emociji sreće:

Mara: *Sretna sam dok mi se tata nasmije i dok se braco i ja skupa igramo.*

Nora: *Sretna sam kad me tata šaklja i kad se mama i ja šetamo s romobilom.*

Lucia: *Sretna sam kad s mamom crtam i zajedno nešto rješavamo.*

Ivano: *Ja sam sretan kad se vani igram s Lovrom i kad me mama zagrlji.*

Fran: *Sretan sam dok se s mamom mazim i dok joj pomažem.*

Kroz razne likovne aktivnosti djeca su razvijala svoju kreativnost; sposobnost različitog izražavanja i stvaranja sredstvima prema vlastitom odabiru; finu motoriku šake i prstiju (nizanje perlica, rezanje, lijepljenje, slikanje štapićima, oblikovanje glinamolom..). Sve izrađene radove djeca će pokloniti svojim voljenima.

Velika djela malih ruku (LJUBIČASTA skupina)

U ostvarivanju plana i programa jačali smo socio-emocionalne kompetencije, poticali usvajanje humanih vrijednosti, poticali motoričke vještine kroz igre kako u sobi tako i u dvorištu. Svakodnevnim pjevanjem pjesmica, brojalica, igara s pjevanjem te jutarnjim ritualima listanjem i čitanjem slikovnica (individualnim i grupnim) kod djece razvijali govorne vještine. Zbog velikog broja mlađe djece pokazala se potreba rada na emocijama. S ciljem ostvarenja ovih zadaća provodili smo aktivnosti koje su djeci pomogle u razvoju privrženosti, sigurnosti i povjerenju te osjećaju pripadnosti skupini. Formiranjem atraktivnih kutića i uvođenjem prirodnih materijala, te korištenjem Kocke ljubavi djeca su bila motivirana samostalno istraživati i osmišljavati nove igre te pritom razvijati suradničke odnose i odgovorno ponašanje prema sebi i drugima

Razvijajući socio-emocionalne kompetencije jačali smo emocionalno izražavanje i emocionalno razumijevanje, uživljavanje u emocije drugih, davali podršku socio-emocionalnoj dobrobiti i razvoju privrženosti djece tijekom prijelaza i prilagodbe u jaslicama i mješovitim vrtićkim skupinama. Intenzivno smo radili na podizanju tolerancije na frustracije kako bi dijete pored fizičkog imuniteta stjecalo i psihički imunitet, istovremeno tražili model kvalitetnog odgojno obrazovnog konteksta i didaktičkih materijala uz pomoć kojih smo sve nabrojeno ostvarivali.

Naša podrška socio-emocionalnoj dobrobiti djece počev od dolaska u jaslice (od najranije dobi) u razvijanju emocionalnih veza između odgojiteljica i djece, razvijanju zajedničke igre, poticanju sudjelovanja u održavanju fizičkog reda (koncept reda prema Rossi Agazzi) osamostaljivanja te izražavanja emocija riječima i izrazom lica do razumijevanja pripadnosti obitelji i skupini, razvoja sigurnosti, samopouzdanja, osamostaljivanja, pozitivne slike o sebi, razumijevanja i poštivanja emocija drugih ljudi, razvoja društveno prihvatljivih ponašanja, suradničkih odnosa u aktivnostima i kulturnog ophođenja u interakcijama s drugima. (Živjeti s drugima u solidarnosti.)

S ciljem poticanja samostalnosti djece djelovali smo u smislu poticanja da dijete nešto učini samo, a mi smo mu pomagali ili strpljivo čekali da nešto obavi makar sporijim tempom. Najčešće okruženje je bila garderoba, radnje oblačenja, svlačenja, spremanja stvari. Sredstva koja smo koristili bile su vješalice, kvačice, znakovi, kutije, plakati s prikazom uredno složenih stvari i mjesta na koja se odlažu. Koristili smo metode razgovora i praktičnog rada. Kod većine djece primjećujemo veliku razinu samostalnosti u radnjama koje smo poticali s obzirom na njihovu kronološku dob. Posebnu važnost usmjeravali smo na aktivnosti iz područja održivog razvoja .

Samostalnost djece pri hranjenju

Svjesni smo da je važno educirati djecu od najranije dobi o važnosti očuvanja okoliša i razumnog gospodarenja. Kako u našem vrtiću tako i u našoj najmlađoj, jasličkoj skupini briga o prirodi je u samoj odgojnoj koncepciji vrlo bitan element odgojno obrazovnog procesa.

S djecom sadimo cvijeće i povrće, vodimo brigu da stvaramo što manje smeća i otpada (da ne trgamo igračke), te da ga pravilno razvrstavamo za recikliranje. U kupaonici učimo pravilno prati ruke i koristiti vodu štedljivo jer „svaka kapljica je važna“.

Djeca vole biti korisna tako da ne sumnjamo da će se svim silama truditi da stvaraju što manje smeća i pomognu našoj planeti i našem gradu da bude čist, prepun cvijeća i zelenila a ne smeća.

Osigurali smo djeci stalno dostupne materijale i alate te interakciju s različitim sadržajima: likovnim, glazbenim, jezičnim, matematičkim, prirodoslovnim i drugim. Odgajajući djecu za vrijednosti, poticali smo njihov kreativni i stvaralački duh i aktivnim sudjelovanjem poticali njihov prosocijalni razvoj i međuvršnjačku solidarnost, te opće ljudske vrijednosti. Kroz svakodnevne

aktivnosti razvijali smo senzibilitet djece za poštivanje različitosti, te ojačali potencijal svakog djeteta.

Razvijali smo humane vrijednosti, a prvenstveno odgoj za poteškoće u odnosu s drugima kroz stvarne situacije unutar skupine (životne vrijednosti), razvijali smo pozitivna

emocionalna stanja: osjećaj pripadanja, sigurnosti, privrženosti, osjećaj povjerenja i ljubavi. Sve

to poticali smo u opuštenom i ugodnom ozračju, potičući suradničke odnose među djecom u radu i igri te odgovorno ponašanje za sebe i druge.

Svakodnevnim čitanjem priča kod djece smo poticali toleranciju, suosjećanje, prijateljstvo i zajedništvo.

Ostvarujući zadaće postavljene planom i programom, u nekim situacijama najprikladnije su bile istraživačke metode, metoda igre, učenje putem rješavanja problema, zatim metoda demonstracije, metoda praktičnih radova, metoda crtanja, metoda razgovora, metoda usmenog izlaganja (pripovijedanje, opisivanje).

5.3. REALIZACIJA RADA ODGOJNO-OBRAZOVNOG PROGRAMA PO DOBNIM SKUPINAMA

Na razini vrtića cijelu ped. godinu držali smo visok standard u poštivanju epidemioloških mjera. Radi ograničenog i smanjenog kontakta među skupinama, naš prepoznatljiv odgojno-obrazovni rad po dobnim skupinama održao se u nešto izmijenjenim uvjetima. Prema dogovoru, rad po dobnim skupinama organizirala je svaka skupina zasebno, uz međusobni dogovor i razmjenu ideja i materijala između odgojiteljica.

Poštujući epidemiološke mjere, odgojno-obrazovni rad planiran po dobnim skupinama ostvaren je kroz tjedne ili višetjedne planirane aktivnosti kao rad u mješovitim skupinama.

- **MOJE TIJELO** (program planiran za djecu u 3. godini)

Aktivnosti vezane za cjelinu „Moje tijelo“ bile su integrirane u sklopu ostalih cjelina. Tako, obrađujući područje emocija djeca su osvještavala dijelove tijela prikazujući gdje osjećaju određenu emociju (sreća, strah, ljutnja i tuga) putem plakata i crteža. U aktivnosti smo uključili slikovnice : „Brinem se za svoje tijelo”, pjesmicu : „Glava, ramena, koljena i stopala”, likovne aktivnosti: crtanje dijelova lica, raznovrsne igre : Pokaži određeni dio tijela, memory igru sa fotografijama različitih dijelova tijela. Kroz te aktivnosti djeca su

usvojila sposobnost prepoznavanja i imenovanja dijelova tijela. Tjelovježbom i usvajanjem zdravih navika djeca su stjecala spoznaje o zdravlju i zdravom načinu života. Obrađujući osjetila, djeca su istodobno povezivala dijelove vlastitog tijela s osjetilima vida, okusa, sluha, dodira i mirisa. Aktivnostima su osvještavala vlastiti identitet, stjecala povjerenje u vlastite sposobnosti, sigurnost te razvijala pozitivnu sliku o sebi.

S obzirom da djeca u toj dobi imaju veliku potrebu za kretanjem i istraživanjem svojeg ali i tuđeg tijela, aktivnosti smo bazirali na raznovrsnim igrama s pokretima, pjevanjem, plesom i koordinaciji. Veliki interes pokazali su za manipulativne i likovne aktivnosti. Kroz likovne aktivnosti djeca su

razvijala kreativnost, inovativnost, samostalnost u korištenju novih tehnika izražavanja. Također smo intenzivno radili na poticanju zajedništva, prijateljstva i suradničkih odnosa.

Provedenim aktivnostima razvili smo kod djece u razvojnom području „Tijelo i pokret“ sposobnost prepoznavanja dijelova tijela, izvršavanja pokreta fine motorike (koordinacije očiju i ruku), oponašanja položaja i kretnji, izvršavanja postavljenih zadataka, skladnog djelovanja psihe i motorike pri prevladavanju strahova, nervoze, govornih teškoća, poremećaja u ponašanju.

- **EMOCIJE** (program planiran za djecu u 4. godini)

Aktivnostima jačanja socio-emocionalnih kompetencija djeca su stekla sposobnost prepoznavanja, izražavanja i uvažavanja vlastitih tuđih emocija, uspostavila kvalitetniju međusobnu komunikaciju te ojačala međusobne odnose temeljene na toleranciji i empatiji.

Kroz različite slikovnice na temu emocija (*Kada sam sretan, Kada sam tužan, Kada sam ljut*), kod djece smo razvijali komunikaciju gradeći odnose temeljene na toleranciji i empatiji. Naglašavali smo važnost pozitivnih emocija s ciljem prevladavanja onih negativnih kao što su strah, bijes, tuga. Napravili smo *staklenku sreće* i *staklenku strahova* u koje smo onda stavili svoje crteže.

Djeca nailaze na poteškoće kod samoregulacije emocije ljutnje, no sva djeca prepoznaju osnovne emocije te ih izražavaju putem ekspresije lica te govorno. Emocije smo istražili uz pomoć edukativnih slikovnica : *Kada sam sretan , Kada sam tužan, Kada sam ljut*.

Nakon provedenih aktivnosti primjećujemo da djeca sve više napreduju u regulaciji emocija i rješavanju konfliktnih situacija na prihvatljiv način, a osobito nam je puno pomogla metoda razgovora.

Uočili smo kako je **hrabrost** za djecu bila jedna nova emocija koja im se odmah svidjela i pozitivno utjecala na neke buduće situacije. Djeca nailaze na poteškoće kod samoregulacije emocije ljutnje, no sva djeca prepoznaju osnovne emocije te ih izražavaju putem ekspresije lica te govorno. Nakon provedenih aktivnosti primjećujemo da djeca sve više napreduju u regulaciji emocija i rješavanju konfliktnih situacija na prihvatljiv

način. U tome nam je osobito pomogla metoda razgovora i svakodnevno poticanje djece na pokazivanje vlastitih emocija kao i prepoznavanje i uvažavanje tuđih.

- **OSJETILA** (program planiran za djecu u 5.godini)

Brojnim istraživačkim aktivnostima djeca su imala priliku razvijati osjetila te uočiti ulogu organa za funkcioniranje.

Djeca su u datom i poticajnom okruženju razvijala opažanja svim svojim osjetilima pomoću kojih su gradili potpuniju sliku svijeta koji ih okružuje. Krenuli smo sa osjetilom dodira kroz igru „Tajanstvena kutija“ u kojoj su bili smješteni različiti predmeti napravljeni od različitih materijala, a oni su po dodiru trebali otkriti o kojem predmetu se radi, a potom ga opisati.

Osjetilo vida razvijali su promatranjem kroz povećalo koje su izradili i opisivanjem svega što se oko njih nalazi, a istovremeno to zabilježiti crtežom na papiru.

Osjetilo mirisa razvijali su kroz različite mirisne trave, ali i tri vrste čaja koje su trebali spojiti sa odgovarajućom biljkom i slikom. Osjetilo okusa razvijali smo kroz igru kušanja namirnica i otkrivanja četiri vrste okusa: slatko, slano, kiselo i gorko zavezanih očiju. Istraživali smo organ koji nam služi za otkrivanje okusa i gdje se pojedini osjet nalazi na njemu.

Osjetilo sluha razvijali smo kroz slušanje glazbe, *Vivaldi: Četiri godišnja doba* zatvorenih očiju i nakon odslušanog dijela doživljaj su trebali izraziti na papiru (crtama, krugovima, linijama...) ovisno kako su ih doživjeli. Svako dijete izradilo je svoju zvečku koja je bila dobar poticaj za zajedničko stvaranje glazbe i pokreta. Sve provjere objedinili smo u osobnu knjigu svakog djeteta.

Istraživanje putem osjetila obrađivali smo kroz likovne aktivnosti – bojim svoje oči, crtam što sve mogu vidjeti očima; glazbene aktivnosti – slušanje instrumentalne glazbe, muziciranje na glazbenim improviziranim glazbalima; istraživačke aktivnosti – razvoj percepcije mirisa – razlikovanje ugodnih i neugodnih mirisa. Promatrajući vizualno bogate fotografije, slušajući razne zvukove i

glazbu, kušajući raznolika jela, istražujući razne površine i mirise, djeca su stjecala iskustvo o svijetu oko sebe.

5.4. REALIZACIJA PROGRAMA PREDŠKOLE

Kurikulum smo ostvarivali od 01.10.2021. do 30.05.2022. u trajanju od 250 sati, 3 puta tjedno. S obzirom na planirane sadržaje, okruženje i organizaciju rada program smo odrađivali u dva dijela (prijevodne i poslijepodne). U poslijepodnevima smo posebnu pažnju posvetili individualnom pristupu djeci kod koje smo primijetili potrebu za takvim načinom rada, te pripremi za razna događanja u gradu i vrtiću.

Program smo provodili u sobama dnevnog boravka svih skupina koje smo opremili primjerenim sadržajima za rad s djecom u godini prije polaska u školu, također koristili smo hodnik i garderobu za poslijepodnevni rad.

Kroz kurikulum predškole nastojali smo zadovoljiti primarne dječje potrebe, dati im osjećaj sigurnosti i prihvaćenosti, omogućiti različite razvojne poticaje, te ih osposobiti za obveze koje ih očekuju u školi.

Cilj je bio svakom djetetu tijekom godine prije polaska u osnovnu školu omogućiti optimalne uvjete za potpun i skladan razvoj njegove osobnosti, razvijanje i unapređivanje kompetencija, zadovoljavanje interesa, stjecanje spoznaja i komunikacijskim vještina koje će im pomoći u prilagodbi na nove uvjete života u školskom okruženju, te smatramo da je cilj u potpunosti ostvaren.

Zbog uglavnom nepovoljne epidemiološke situacije, dio planiranih projekata nismo bili u mogućnosti ostvariti, dok smo neke morali prilagoditi. U njih smo uključili djecu, roditelje i zaposlenike vrtića:

-sakupljali smo poklone za djecu u potrebi tako da se svatko odrekne nečega vlastitoga te donirali na više mjesta, od Crvenog križa do akcije „Djeca djeci“.

-pripremali smo simbolične poklone i poruke mira te ih u suradnji s gradskim osnovnim školama podijelili sugrađanima u akciji „Darujmo osmijeh gradu“.

Kroz navedene projekte djeca su razvijala i usvajala humane vrijednosti, osjećaj radosti darivanja, ojačala pozitivnu sliku o sebi.

Odgovorno obrazovnim radom temeljenim na uzajamnoj ljubavi razvijali smo sposobnosti: ljubiti, poštovati osobe, nadilaziti poteškoće, prihvatiti druge, darovati, a prije svega slušati glas dobrog koji govori u svakome od nas.

Uz planirani program ostvarili smo i nekoliko neplaniranih obilježavanja i aktivnosti, gostovanja, svečanosti, odlazaka u prave životne situacije:

- **Dan policije** obilježili smo posjetom policijskih službenika na temu „Sigurno i vješto u prometu“ gdje su nam ukazali na opasnosti i pravila koje moramo poštivati kao pješaci ali i putnici u automobilu
- kroz izložbu dječjih radova sudjelovali smo u obilježavanju Dječjeg tjedna na Strossmayerovom trgu na temu „**Ljubav djeci prije svega**“
- prisustvovali smo edukativnoj radionici „**Sigurnost na internetu**“, koju je održala policijska službenica za prevenciju Maja Gregurović u našem vrtiću
- početkom adventa pripremili smo ukrase za kićenje bora i sudjelovali u kićenju bora na Strossmayerovom trgu
- kroz izložbu dječjih radova sudjelovali smo u obilježavanju **Noć muzeja 2022.** u organizaciji Turističke zajednice grada Križevaca i Dječjeg vrtića Križevci
- u organizaciji HAK-a, AMK-a i Policijske postaje Križevci, djeca su prisustvovala interaktivnoj radionici „**Vidi i klikni**“
- kroz izložbu dječjih radova sudjelovali smo na obilježavanju Dana grada Križevaca te smo nastupali na Strossmayerovom trgu uz točku „**Veseli ples**“
- u sklopu Dana grada, sudjelovali smo u **Utrci ulicama grada**
- sudjelovali smo u Fašničkoj povorci i predstavljanju maski na Strossmayerovom trgu
- u organizaciji Komunalnog poduzeća djeca su prisustvovala eko-radionici koja je održana u našem vrtiću
- posjetili smo Osnovne škole „Ljudevit Modec“ i „Vladimir Nazor“ kako bi vidjeli što nas čeka na jesen
- nastupali smo na Malom Velikom Spravišću s folklornim plesovima „'Ko je moje guske krao“ i „Kolo, kolo bit' će pir“

Djeca su se oprostila od vrtića i svoje skupine kratkim prigodnim programom uz roditelje i odgojiteljice, svaka skupina posebno i tako pokazala znanja i kompetencije koje su stekli tijekom višegodišnjeg boravka u vrtiću. Na svečanostima su djeca govorila svoje izjave o vrtiću, izvodili igrokaze, pjevali i plesali nakon čega su preuzeli svoje radove, potvrđnice i uspomene na dane provedene u vrtiću.

U skladu s Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u radu s djecom prije polaska u školu poticali smo i osnaživali temeljne kompetencije za cjeloživotno učenje. Odgojno-obrazovni ishodi predstavljaju jasno iskazane kompetencije tj. znanja, sposobnosti, vještine, stavove, vrijednosti koje su djeca stekla i koja iskazuju u ponašanju pri rješavanju problemskih situacija i drugih načina djelovanja.

OSOBNNA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Svijest o sebi	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece poznaje sebe: osobne podatke, podatke o obitelji, fizička obilježja, svoje potrebe, interese, sposobnosti, znanja, vještine, svoje jake i slabe strane
Samosvjesnost osjećaja	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece zna imenovati svoje osjećaje i govoriti o njima, znaju kakvi sve osjećaji postoje, razlikuju osjećaje od ponašanja, razumiju utjecaj emocija na ponašanje, znaju da imaju pravo izraziti svoje emocije, ali na prikladan način (smiju se ljutiti ali ne udarati, smiju se veseliti ali ne skakati po stolu) te razumiju da je moguće odabrati različite načine izražavanja i ponašanja u određenim emocionalnim stanjima
Samopouzdanje	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece slobodno i s povjerenjem pristupa drugima, ima povjerenje u sebe i svoje sposobnosti (znam, mogu, učinit ću), spremno je savladati promjene, izazove i prepreke i ustrajni su u onome što rade
Samopoštovanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece ponosi se sobom i svojim osobinama, prihvaća se i voli onakav kakav je
Emocionalna stabilnost i samoregulacija	<ul style="list-style-type: none"> • 85% djece najčešće su dobro raspoloženi, umiju se nositi s lakšim frustracijama koje izazivaju strah od neuspjeha, usporedba njegovog uratka s uratkom drugih, podnosi neuspjeh, umiju svjesno kontrolirati emocije (osobito ljutnju) i samoregulirati ponašanje (vladati sobom), iskazuju strpljivost, čekaju na red
Samostalnost i neovisnost	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece prihvaćaju odvajanje od roditelja, usvojili su kulturno-higijenske navike, samostalni su u jelu, poznaju kulturu ponašanja kod jela, važnost pijenja vode, samostalni su u odijevanju, brinu o svojim stvarima, pospremaju igračke i radni prostor, slobodno koriste prostor za igru, slobodno koriste cijeli prostor za igru i slobodno se kreću u prostoru
Samozaštita	<ul style="list-style-type: none"> • 90% djece osviješteno je o potencijalnim opasnostima „u njemu samom“ i okolini (opasni predmeti, ponašanja, opasne igre), znaju

	<p>što je prihvatljivo i dozvoljeno ponašanje, a što nije; vladaju osnovnim samozaštitnim vještinama (znaju tražiti pomoć, reći ne), zna kako se ponašati u potencijalno opasnim situacijama (nepoznata mjesta, neznanci, nepoznati predmeti), mogu se oduprijeti pritiscima vršnjaka i neznanaca u činjenju, znaju osnovna pravila ponašanja u prometu (kretanje nogostupom, prelazak kolnika, prepoznavanje prometnih znakova u blizini vrtića, mjere kod opreza vožnje automobilom, izlazak iz parkiranog automobila, opasnost kretanja između parkiranih automobila, uočavanje opasnosti od igre u blizini kolnika, uspješno se snalaze u prometu, znaju svoju adresu, važne telefonske brojeve te poznaju svoja prava (i obveze/ dužnosti)</p>
--	---

SOCIJALNA I GRAĐANSKA KOMPETENCIJA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Prosocijalna ponašanja (i empatija)	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece dijeli s drugima prostor, igračke, materijale, vrijeme, informacije; pokazuju osjetljivost na emocionalna stanja i doživljavanja drugih, suosjećaju, iskazuju brigu za druge te se brižno ponašaju prema vršnjacima, drugim osobama, živim bićima, znaju nuditi pomoć i pomažu onima kojima je pomoć potrebna, pružaju utjehu onome tko je u nevolji te omogućuju uključivanje druge djece u igru
Moralno rasuđivanje i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece zna donositi odluke (izbore) i prihvaćaju posljedice svojih izbora (dobre i loše) - prihvaćaju pohvalu za stvari koje su dobro napravili i preuzima odgovornost za pogreške, odgovorno se ponašaju prema samome sebi, svome zdravlju i razvoju, svojoj imovini (razvijena osobna odgovornost), odgovorno se ponašaju prema drugim osobama, životinjama, biljkama i materijalnom okruženju, npr. igračkama, knjigama (razvijena društvena odgovornost)
Prava i pravila (Pravda)	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece razumije pojam prava i može objasniti značenje pojedinih, svjesni su svojih prava i da ista prva imaju i drugi, u slučaju kada su im prava ugrožena traži zaštitu ili posredovanje odgojitelja, razumije povezanost prava s odgovornošću, poznaju (i poštuju) pravila grupe kojoj pripadaju, poznaju (i poštuju) pravila uljudnog ponašanja-

	pozdravljaju, iskazuju zamolbe, zahvaljuju, primjereno oslovljavaju, poznaju (i poštuju) pravila ponašanja u specifičnim socijalnim situacijama (npr. izletu, kazalištu, sportskim događanjima) te reagiraju i upozoravaju na nepoštivanje pravila
Odnosi s vršnjacima i s odraslima	<ul style="list-style-type: none"> • 98% djece pozitivno pristupa vršnjacima, odraslima te imaju razvijene socijalne vještine (predstavljanje sebe i drugih, započinjanje razgovora, slušanje, postavljanje pitanja, odgovaranje na pitanja, primanja i davanja komplimenta, traženja i davanja pomoći, razumijevanje i uvažavanje osjećaja, potreba i prava drugih, konstruktivno rješavanje problema dogovorom, znaju se uključiti u igru vršnjaka, pozivaju druge u igru, surađuju u igri s djecom (u rješavanju problema), čekaju na red, poštuju odrasle i prihvaćaju suradnju, imaju pozitivan, prisan odnos s jednim ili više vršnjaka (stvaraju prijateljstva)
Demokratsko odlučivanje	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece sudjeluje u raspravama, jasno i slobodno izražavaju svoje mišljenje, shvaćaju da drugi mogu imati drugačije mišljenje (različitost) i uvažavaju ga, razumiju i prihvaćaju osnovne principe demokratskog odlučivanja i sudjelovanja u njemu (daju ideje, predlažu rješenja, glasuju o nekim važnim stvarima za skupinu)
Socijalna solidarnost	<ul style="list-style-type: none"> • 100% djece pokazuje osjetljivost za ljude u nevolji, spremni su pomagati manjima, novoj djeci u skupini, djeci s poteškoćama u razvoju i odraslima u obavljanju njihova posla, znaju o pojmu humanosti i humanitarnim akcijama i spremni su sudjelovati u njima (poklanjaju nešto svoje, izrađuju nešto za drugoga)

INICIJATIVNOST I PODUZETNIŠTVO

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Inicijativa/proaktivnost	<ul style="list-style-type: none"> • 95% djece iskazuje znatiželju za zbivanja oko sebe: u socijalnim kontaktima, u istraživanju, prema novim igrama i idejama, imaju optimističan stav-unutrašnju motivaciju i volju za „rad“, ali i za socijalnim kontaktima, za igrom; pokazuju interes za novo i drugačije, promjene prihvaćaju kao nove izazove, shvaćaju vrijednost i važnost rada, imaju osnovna znanja o zanimanjima i procesu proizvodnje (kako

	nešto nastaje, shvaća smisao novca i štednje
Samomotivacija, ustrajnost i odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece motivirano je za samostalno obavljanje aktivnosti, razmišlja, planira i rješava probleme, uživa u procesu rada, želi završiti ono što radi i zainteresiran je za uspjeh u onome što radi, podnosi neuspjeh i pokušava ponovo, ustrajavanje na ciljevima bez obzira na prepreke (zna da se upornošću i ponavljanjem mogu prevladati mnoge prepreke), sposobni su samostalno isplanirati igru/aktivnost, predvidjeti tijek aktivnosti i privesti je do kraja, odgovorni su
Kreativnost	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece prepoznaje, inicira i oblikuje različite kreativne aktivnosti te pronalazi originalne postupke rješavanja i originalna rješenja različitih problema
Timski rad	<ul style="list-style-type: none"> 97% djece voli se družiti s vršnjacima na sadržajan i strukturiran način te pokazuje suradnički rad u grupi, ponašaju se tolerantno prema onima s kojima surađuju, izlažu svoja mišljenja, ideje i prijedloge te prihvaća drugačija mišljenja, umiju podređivati svoje želje potrebama i ciljevima partnera u igri, grupi/timu s kojim-a radi na određenom zadatku, nesuglasja i konflikte rješava pregovaranjem i dogovorom

SPOZNAJNI RAZVOJ, MATEMATIČKA KOMPETENCIJA I KOMPETENCIJE U PRIRODOSLOVLJU I TEHNOLOGIJAMA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Opažanje (percepcija)	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece opaža svijet oko sebe svim senzornim modalitetima: dodirrom, propriocepcijom (dijelovi tijela i događaji u tijelu), vestibularnim osjetom, sluhom, vidom, okusom i njuhom i sinestezijom
Pažnja	<ul style="list-style-type: none"> 85% djece može voljno usmjeriti pažnju i usredotočiti se na određenu aktivnost, lako se koncentrira na zadatak i mogu se oduprijeti (ometajućim) podražajima iz okoline, dovršava započetu aktivnost, može namjerno prenositi pažnju s jednog zadatka na drugi i može pratiti različita zbivanja oko sebe
Pamćenje	<ul style="list-style-type: none"> Slušno-100% djece pamti i reproducira pjesmice i priče, pamti niz od 5 brojeva Vizualno-95% djece pamti i reproducira detalje vizualnih

	<p>podražaja</p> <ul style="list-style-type: none"> Namjerno-80% djece pamti npr. domaći zadatak, slijedi višestruke upute date njemu osobno ili grupi
Temeljne misaone operacije	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece služi se temeljnim misaonim operacijama: <ul style="list-style-type: none"> -konzervacijom (težina, dužina, volumen) -klasifikacijom (grupiranje, svrstavanje, razvrstavanje po bitnim elementima) -serijacijom (uspoređivanje i pridruživanje, stavljanje u niz određenim slijedom po veličini, dužini, visini) -decentracijom (sposobnost usredotočenja na više svojstava predmeta) -reverzibilnošću (sposobnost mišljenja da se vraća koracima unatrag na početno stanje- prisjećanje događaja unatrag) -odnosno rasuđivanje (razumijevanje odnosa između udaljenosti, vremena, brzine...)
Stjecanje pojmova i odnosa među njima	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece prepoznaje i imenuje boje i nijanse, geometrijske likove i tijela, zna, razumije i koristi pojmove prostornih odnosa, označavanje vremena, pokazuju interes za kalendar i sat, za prošlost i budućnost, uspješno se orijentira i kreće prostorima vrtića te razlikuje suprotnosti
Rješavanje problema	<ul style="list-style-type: none"> 96% djece probleme rješava logičkim rasuđivanjem i zaključivanjem, umiju pronaći jedno točno rješenje problema, probleme rješavaju po modelu pretpostavka-provjera-zaključak (što pluta-tone), strateškim planiranjem (kao npr. šah), na kreativan način (stvari gleda iz drugačijeg kuta pronalazeći različita rješenja i alternative), simboličkim predočavanjem (služi se crtežima, simbolima, znakovima za predočavanje željenih poruka, vlastitih misli, ideja, izrađuju slikovne priče...)
Početna matematika	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece vlada procesima uspoređivanja, izjednačavanja i brojenja (uspoređuje i imenuje količine, dužine, težine), mehanički broje do 30, broje po redu, redosljedu, razumiju brojevni pravac), razumiju integrirani pojam broja: kao količina (četiri kocke)-kao znamenka(4)-kao riječ (četiri), razumiju logiku osnovnih računskih operacija zbraja i oduzima za jedan više, za jedan manje, jednako) na konkretnom materijalu do 10, iskazuju zanimanje i razumiju smisao matematike u svakodnevnom životu (matematika kao igra, u dućanu, zanimanje..)

Informiranost o svijetu oko sebe	<ul style="list-style-type: none"> 96% djece ima razvijenu spoznaju o biljnom (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje različitih vrsta voća, povrća, cvijeća) i životinjskom svijetu (upoznavanje, razlikovanje i imenovanje domaćih, šumskih i divljih životinja, životinja u vodi, ptica i kukaca), zanimanjima odraslih, materijalnim i duhovnim dobrima, tradicijskim i kulturnim obilježjima, važnim datumima, blagdanima, prometnim sredstvima (kopno, voda, zrak), reljefu (rijeka, jezera, mora, livada, šuma, park, grad, selo), prirodnim pojavama (kiša, snijeg, led, vjetar, zrak)
Ekologija	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece ponaša se odgovorno prema prirodnim i materijalnim dobrima (ne baca smeće, ne gazi cvijeće, ne trga igračke), uočavaju konkretne probleme u neposrednom okruženju i domišljaju ideje za njihovo rješenje, štedljivo se odnosi prema prirodnim resursima (npr. zatvara vodu, pažljivo troši papir...), osviješteni su da se otpad može reciklirati ili korisno upotrijebiti

UČITI KAKO UČITI

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Motivacija i samoorganizacija	<ul style="list-style-type: none"> 94% djece iskazuje postojanje unutarnje (intrinzične) motivacije za spoznavanje i učenje, pozitivno reagiraju na vanjske poticaje za spoznavanje i učenje te znaju inicirati i organizirati vlastitu aktivnost
Metakognicija (svijest o procesu vlastitog učenja i preuzimanje odgovornosti za taj proces)	<ul style="list-style-type: none"> 93% djece svjesno je kako saznati nešto novo, proširiti iskustva osobnim iskustvenim i aktivnim učenjem te sudjelovanjem u različitim situacijama i aktivnostima, kroz istraživanja, postavljanjem pitanja, traženjem rješenja u suradnji s drugima sukonstruira vlastita znanja i iskustva, znaju da mogu i traže informacije od vršnjaka, odgojitelja, roditelja..., znaju da znanje mogu pronaći i u enciklopedijama, knjigama te putem različitih medija, znaju kako su saznali, naučili, došli do rješenja, znaju objasniti put spoznaje i rješavanja problema
Samoevaluacija	92% djece umije analizirati učinjeno (što je dobro a što bi trebalo drugačije), umije sagledati razloge uspjeha i neuspjeha s obzirom na vlastite osobine (upornost, koncentracija, uloženi napor) i vanjske okolnosti (težak zadatak, galama, gužva...)

KOMUNIKACIJA, IZRAŽAVANJE I STVARANJE
KOMUNIKACIJA NA MATERINSKOM JEZIKU

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Slušanje i razumijevanje govora	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece u potpunosti sluša i razumije govor odraslih i djece, priče, pjesme, brojalice, izvršavaju radnje prema govornim uputama, pokazuju na slikama, odgovaraju na pitanja te pokazuju interes za aktivnosti slušanja govora te književnih i scenskih umjetničkih djela
Izražavanje govorom	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece imenuju i opisuju predmete, pojave, radnje, odnose, osjećaje, pričaju po slikama, konstruiraju jednostavne i složene rečenice koje formuliraju gramatički pravilno, spontano komuniciraju govorom s djecom i odraslima i rado sudjeluju u aktivnostima izražavanja govorom
Predčitačke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 95% djece shvaća da pisani tekst ima neku poruku i značenje, znaju osnovne karakteristike pisma-rečenica, riječ, slovo, točka..., pokazuju pravilan smjer teksta-s lijeva na desno, odozgo prema dolje, sluša, ponavlja, uočava, pamti i smišlja rimu, prepoznaju prvi i zadnji glas u riječi, rastavljaju riječi na glasove i sastavljaju glasove u riječ, prepoznaju sva slova i pokazuju interes za pisanu riječ i igre slovima

KOMUNIKACIJA NA STRANIM JEZICIMA

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnove kompetentnosti komunikacije na stranim jezicima	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece razlikuje kada osoba govori na hrvatskom i na stranom jeziku, pokazuju interes za učenje stranih riječi, znaju nekoliko stranih riječi i smisleno ih koriste (npr. pozdravljanje, zahvaljivanje, brojenje)

KULTURNA SVIJEŠT I IZRAŖAVANJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Kulturni identitet	<ul style="list-style-type: none"> 92% djece shvaća osnovne pojmove o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini (imenuje svoj grad, državu, prepoznaje i opisuje nekoliko glavnih kulturnih dobara svoga kraja, grada i države-tradicionalne predmete, običaje, grb grada, zastavu i himnu), pokazuju volju za sudjelovanjem u kulturnim događanjima gdje izvode tradicionalne igre, pjesme i plesove za djecu i na taj način razvijaju osjećaj kulturnog identiteta
Interkulturalizam	<ul style="list-style-type: none"> 70% djece razumije kulturnu raznolikost u Europi i svijetu prepoznajući običaje drugačije od naših, mogu nabrojiti nekoliko europskih država te poštuju različitost ljudi i kultura
Kreativno izražavanje ideja, iskustava i osjećaja djeteta u nizu umjetničkih područja	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece ima iskustva s različitim umjetničkim sadržajima (glazbenim, likovnim, kazališnim, filmskim, književnim)
Glazba i ples	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece pamti nekoliko melodija i ponavlja ih, imenuje glazbene pojmove (brzo-sporo, glasno-tiho), sluša glazbena djela i povezuje ih s pokretom, plesom, likovnim izrazom, mogu se kretati u metru i ritmu i zapamtiti jednostavne koreografije, sviraju malim instrumentima (štapići, zvečke, triangl, ksilofon...), pokazuju interes i želju da se ista glazba ponovo čuje
Kazalište	<ul style="list-style-type: none"> 90% djece sudjeluje i aktivno osmišljava male scenske improvizacije i uživljava se u uloge
Film	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece prepričava sadržaj crtanih i igranih filmova za djecu i poznaje nekoliko djela filmske umjetnosti
Književnost	<ul style="list-style-type: none"> 96% djece može prepričati neke priče za djecu i prepoznaje barem 5 djela dječje književnosti
Vizualna umjetnost (likovna)	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece koristi razne likovne tehnike (crtanje, slikanje, kolaž, pastele, ugljen...), crteži su im bogatiji pojedinostima i detaljima, sve su sličniji stvarnosti, sadržaj crteža obogaćen je pod utjecajem životnog iskustva i pojma o sebi i crtežom žele ispričati neku svoju priču

DIGITALNE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnove informacijsko-komunikacijske kompetentnosti („medijske pismenosti“)	<ul style="list-style-type: none"> 80% djece usvojilo je početna znanja iz područja informacijsko-komunikacijske tehnologije: prepoznaju i imenuju osnovne pojmove, shvaćaju funkciju, čemu služe, razlikuju realni svijet od onog predstavljenog u medijima, razumiju pravila sigurne upotrebe, pokazuju interes za aktivno sudjelovanje u aktivnostima iz područja medijskog odgoja i odgovorno se ponašaju pri korištenju

MOTORIČKE KOMPETENCIJE

KOMPETENCIJSKI ASPEKTI	ODGOJNO - OBRAZOVNI ISHODI
Osnovne motoričke sposobnosti	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece razvilo je osnovne motoričke sposobnosti: koordinaciju, ravnotežu, preciznost, snagu, izdržljivost, fleksibilnost i brzinu
Osnovni oblici kretanja	<ul style="list-style-type: none"> 98% djece usavršilo je osnovne i prirodne načine kretanja (savladavanje prostora-puzanje, hodanje, trčanje na različitim podlogama; savladavanje prepreka-provlačenje, penjanje, silaženje, skakanje, preskakanje; savladavanje otpora-dizanje, nošenje, vučenje; baratanje predmetima-bacanje, hvatanje, gađanje), aktivno sudjeluje u različitim motoričkim aktivnostima, izražava osjećaj sigurnosti, zadovoljstva i uspjeha te uspješno surađuju s djecom u različitim igrama
Složene motoričke vještine	<ul style="list-style-type: none"> 94% djece usvaja jednostavna prilagođena biotička znanja i kineziološka znanja-o prilagođenim oblicima osnovnih načina kretanja i osnovama sporta (hoda po gredi visokoj 25 cm, samostalno se ljulja, preskakuje preko vijače, izvodi kolut naprijed i natrag, vozi bicikl, vodi loptu, pleše)
Preciznija senzomotorika „Opća“	<ul style="list-style-type: none"> 100% djece razumije upute o različitim radnjama, prepoznaje i imenuje osnovni pribor, ima usvojenu dominantnost ruke te izvodi precizne pokrete rukama, šakama, prstima i usklađuje ih sa senzornim podacima, osobito vizualnim (crtaju čovjeka s dijelovima tijela i

	<p>detaljima, bojuju unutar crta, izrezuje škalicama jednostavne oblike, oblikuje papir u brod i avion, oblikuje tijesto, glinu, plastelin, zabijaju čavle u podlogu, šivaju iglom i koncem, provlače niti, tkaju, pretaču...) i aktivno sudjeluju u različitim aktivnostima za razvoj senzomotorike, uporni su te izražavaju osjećaj zadovoljstva i uspjeha</p>
<p>Grafomotorika (vizualno-motorna koordinacija)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • 97% djece pokazuje pravilno držanje olovke (hvata) te pritisak olovke na papiru, pokazuje slijed pisanja s lijeva na desno, sigurno povlači vodoravne, okomite, kose crte-linije jasne i kontinuirane, precizno povlači crte unutar određenog prostora, spaja crtom točke-bez preklapanja, dobro integrira vizualne podatke i motornu izvedbu crtanja-točno precrtava jednostavnije likove, geometrijske oblike...dobro organizira razmještaj na papiru, piše svoje ime, rado crta i sudjeluje u različitim aktivnostima tipa papir-olovka, uporno je te izražava osjećaj zadovoljstva i uspjeha

Aktivnosti koje smo provodili uz stjecanje znanja i razvoj kompetencija bogatile su i gradile unutarnji svijet djetetovih predodžbi, poticale ekspresiju doživljaja, razvijale pozitivan stav prema našoj kulturnoj baštini i osjećaj za etičke vrijednosti.

Dječak D.Š. dobio je od stručnog tima odgodu upisa u prvi razred osnovne škole ali procjenu i službeno izvješće još za sada nismo dobili od strane roditelja. Dječak će i dalje ostati u vrtiću te će ponovo biti uključen u pohađanje obveznog programa predškole na jesen.

Kod dječaka L.B. vidljiv je napredak u svim područjima razvoja. Najviše je vidljiv u motoričkom i govornom području. Ove pedagoške godine pohađao je 2 tjedna predškolu u COOR-u a dva tjedna program predškole u našem vrtiću. U sredini pedagoške godine uz konzultacije i suradnju sa oba stručna tima za dobrobit dječaka i njegovih potreba donijeta je odluka za promjenu termina tjedan za tjedan. Dječak se upisao u prvi razred osnovne škole.

5.5. POSEBNI PROGRAMI

Posebni programi – kraći program ranog učenja engleskog jezika i igraonica za potencijalno intelektualno darovitu djecu predškolske dobi u kontekstu Agazzi vrtića ove se ped. godine nisu održavali, u skladu s preporukama HZJZZ o sprečavanju širenja zaraze korona virusom.

5.6. Rad s djecom s posebnim potrebama i teškoćama u razvoju

Dječak L.B. polazi vrtić od 1.11.2016. Protekle dvije godine kombinirano s vrtićem Centra za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju Križevci. Ove pedagoške godine je tjedan dana boravio u Dječjem vrtiću Zraka sunca i tjedan dana u COOR- u. Općenito se vidi napredak u svim područjima razvoja. Najviše je napredovao u motoričkom i govornom području. Socio-emocionalni razvoj još uvijek nije u skladu s dobi, posebno u samoregulaciji. Iako se ponekad javlja inicijativa za interakcijom, to je rijetko i kad je prisutan mali broj djece. S djetetom individualno radi logoped, senzorni pedagog i rehabilitator u individualnim i grupnim rehabilitacijskim programima.

Dijete je ove ped. god. polazilo program pripreme za školu. Dijete je koje uz stalnu verbalnu i fizičku kontrolu, dosljednost i mnogo motivacije može ostvariti potencijal za učenje. U razvoju su predvještine za učenje, mirnije i zrelije prihvaća aktivnosti. U radu i aktivnostima potrebno je puno kompromisa, dosljednosti, kraćih stanki, prikazivanja i praćenja vizualnog slijeda aktivnosti, puno aktivnosti fine i grube motorike, vizualnih priča, slikovnica i slično. Dječak je ove godine upisao prvi razred

6. NAOBRAZBA I STRUČNO USAVRŠAVANJE

U cilju unapređivanja naše odgojno-obrazovne prakse, obrazovanja i stručnog usavršavanja odgojnih radnika organizirali smo i sudjelovali u individualnim i skupnim oblicima stručnog usavršavanja. Stručno usavršavanje bilo je usmjereno kako ostvarivanju bitnih zadaća na području unapređivanja odgojno obrazovnog rada tako i podizanju stručnih kompetencija svih odgojno obrazovnih djelatnika.

Odgjitelji i stručni suradnici istražujući vlastitu praksu otkrivali su osobne potrebe za novim znanjima važnim za uspješnost u obavljanju svojih zadaća. Kako su ove godine aktivnosti i projekti bili usmjereni na socio-emocionalni razvoj, promicanje humanih vrijednosti u radu, razvoju osobnog i kulturnog identiteta, ekologiju i održivi razvoj, ostvarivanje kurikuluma predškole i drugih posebnih programa, usavršavanja su tekla upravo u tom smjeru. Jedna od odgojiteljica je napredovala u zvanje mentora.

6.1. Individualno stručno usavršavanje

Individualno stručno usavršavanje vezano za područje posebnog stručnog interesa, za aktivnosti ili projekt koji je odgojitelj ostvarivao, uključivalo je rad na stručnoj literaturi i prezentaciji odgojno-obrazovne prakse unutar ustanove, pisanju izvješća u godišnjoj valorizaciji i dokumentacijskim mapama.

Odgjitelji u Programima stručnog usavršavanja u rubrici stručna literatura navode literaturu koju su tijekom godine proučavali. Prezentacija u izvješćima i dokumentacijskim mapama kod odgojitelja pokazuje očekivanu stručnu razinu. Odgojitelji, prezentirajući svoj praktični rad koriste sve raspoložive pedagoške kategorije i terminologiju svojstvenu profesiji odgojitelja. To je razlog da su posebno stručno prezentirana postignuća izravno ugrađena u godišnje izvješće našeg vrtića.

Individualno stručno usavršavanje ostvarivali smo radom na ovoj literaturi:

1. Agazzi Institute (1995.), Rosa Agazzi and her contribution to Italian pedagogy and nursery education Brescia Council
2. Agazzi, R. (1997.), Radni materijal Dječjeg vrtića. Mompiano (Brescia)
3. Agazzi Institute Istituto Pasquali-Agazzi (2001). Alleorigini dell' esperienza agazziana: sottolineature e discorsi Vol. II Edizioni Junior, Brescia

4. Bruner, J. i grupa autora (2000.), *Kultura obrazovanja*, Educa, Zagreb
5. De Beni, M. (2007.) *Potrebno je imati hrabrosti biti odgojitelj – predavanje*, Program stručnog usavršavanja, *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
6. De Beni, M., Šimović A. i Anna Lisa Gasparini (2012.), *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda; Pedagogy of Communion and the Agazzi Method; Pedagogia di comunione e Metodo Agazzi*, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zarebu, Zagreb
7. Čudina-Obradović, M; Brajković, S.(2009): *Integrirano poučavanje, Pučko otvoreno učilište Korak po korak*, Zagreb
8. Miljak, A. (2007.). *Teorijski okvir sukonstrukcije kurikuluma*, Zbornik radova, *Kurikulum, Školska knjiga*, Zagreb 205. -249.
9. Milan, G. (2007.), *Odgoj i zajednica*, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
10. Milan, G. (2008.), *Koraci koji vode k susretu*, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
11. Milan, G. (2008.), *Čvrsti temelji: odnos JA –TI*, Predavanje, Program stručnog usavršavanja, *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*, Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu
12. Miljković, D. i Rijavec, M. (2002.), *Bolje biti vjetar nego list – psihologija dječjeg samopouzdanja*, EP, Zagreb i D2, Karlovac.
13. Nacionalni okvirni kurikulum (2011.), *Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa*, RH, Zagreb
14. Seme-Stojnović, I. i Vidović. T. (2006.), *Igrajmo se pleterima: reljefni radni listovi za vježbanje grafomotorike u predškolskoj dobi*, Školska knjiga, Zagreb
15. Silić, A. (2007.), „*Prirodno učenje stranog (engleskog) jezika djece predškolske dobi*“. Mali profesor, Zagreb.
16. Silov, M. (2007.), *Smisao odgoja – predavanje*. *Pedagogija zajedništva i Agazzi metoda*, Učiteljski fakultet sveučilišta u Zagrebu (umnoženo).
17. Slunjski, E. (2001). *Integrirani predškolski kurikulum, rad djece na projektima*, Mali profesor Zagreb.
18. Slunjski, E.(20012.), *Tragovima dječjih stopa*, Profil, Zagreb

19. Starc, B. i sur. (2004.). Osobine i psihološki uvjeti razvoja djeteta predškolske dobi, Golden marketing – Tehnička knjiga, Zagreb.
20. Vilke, M. (1991.), „Dijete i strani jezik“. Školska knjiga, Zagreb.
21. Vasta, R., Marshal, M. H. i Miller, S. A. (1988). Dječja psihologija – moderna znanost, Naklada Slap, Jastrebarsko.
22. Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (Narodne novine, 83/01)
23. Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece (Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete (RH br. 7/8 od 18. 06. 1991.)
24. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju - Narodne novine 10/97, 107/07 i 93/137 i NN 084/2013., Zakon o izmjenama i dopunama navedenog Zakona
25. Državni pedagoški standard predškolskog odgoja i naobrazbe (Narodne novine 63/08 i 90/10)
26. Ljubetić, M. (2006) Biti kompetentan roditelj, Zagreb, Mali profesor
27. Miljak, A., Vujičić, L. (ur.) (2002) Vrtić u skladu s dječjom prirodom "Dječja kuća".
28. Petrović-Sočo, B. (2007) Kontekst ustanove za rani odgoj i obrazovanje-holistički pristup, Zagreb, Mali profesor
29. Slunjski, E. (2006) Stvaranje predškolskog kurikuluma u vrtiću organizaciji koja uči, Zagreb, Mali profesor, Čakovec, Visoka učiteljska škola u Čakovcu
30. Šagud, M. (2006) Odgajatelj kao reflektivni praktičar, Petrinja, Visoka učiteljska škola u Petrinji
31. Juul, J. (2006) Ovo sam ja! Tko si ti?, Zagreb, Naklada Pelago
32. Juul, J. (2008) Vaše kompetentno dijete - prema novim temeljnim vrijednostima Obitelji, Zagreb, Naklada Pelago
33. Katz, L. G., McClellan, E. (1999) Poticanje razvoja dječje socijalne kompetencije: uloga odgajateljica i učiteljica, Educa, Zagreb
34. Loupan, B. C. (2006) Vjerujte u svoje dijete : Buđenje djetetovih punih potencijala
35. Barth, B. M. (2004) Razumjeti što djeca razumiju: struktura znanja i njegovo

- oblikovanje: problemi prijenosa znanja, Zagreb, Profil akademija
36. Ferrucci, P. (2000) Što nas uče djeca, Zagreb, Algoritam
 37. Ayers, A. J. (2002) Dijete i senzorna integracija
 38. Jensen, E. (2005) Poučavanje s mozgom na umu, Zagreb, Educa
 39. Victoria Kindle Hodson, Otkrijte stil učenja vašeg djeteta
 40. Stoll, L. Fink, D. (2000) Mijenjajmo naše škole, Zagreb, Educa
 41. Morin, E. (2002) Odgoj za budućnost, Zagreb, Educa
 42. Bruner, J. (2000) Kultura obrazovanja, Zagreb, Educa
 43. C. Lubich (2000.) Počasni doktorat iz Pedagogije Američkog Katoličkog Sveučilišta-predavanje
 44. DV Zraka sunca (2000.) Umijeće ljubavi-projekt religijskog odgoja po metodi Agazzi
 45. Edita Slunjski i sur. (2015.) Izvan okvira-kvalitativni iskoraci u shvaćanju i oblikovanju predškolskog kurikulumu, Zagreb, Elemental
 46. Težak D., Čudina-Obradović M. (Priče o dobru priče o zlu (Priručnik za razvijanje moralnog prosuđivanja djece), Zagreb, Školska knjiga

6.2. Skupni oblici stručnog usavršavanja

Navedeno smo realizirali kroz:

- odgojiteljska vijeća,
- stručne aktive,
- radionice,
- stručne skupove izvan ustanove.

Zadovoljavanje naših stručnih obrazovnih potreba usmjerili smo razvoju Kurikuluma našeg vrtića, kontinuiranom osposobljavanju odgojitelja i ostalih stručnih radnika za zajedničko izgrađivanje kvalitetne odgojno obrazovne prakse temeljene na suvremenim pristupima razvoju, odgoju i obrazovanju djece rane i predškolske dobi te partnerstvu s roditeljima. Uzimajući u obzir pretežno nepovoljnu epidemiološku situaciju tijekom ped. god., stručne aktive, odgojiteljska vijeća te roditeljske sastanke održali smo *online*, koristeći dostupne aplikacije (Zoom i Google-Meet).

Skupni oblici stručnog usavršavanja unutar Vrtića, stručni aktivisti i radionice:

OBLIK SKUPNOG USAVRŠAVANJA	TEMA AKTIVA/RADIONICE	NOSITELJ/I	MJESEC ODRŽAVANJA
Odgojiteljsko vijeće	Razmatranje i usvajanje izvješća odgojno-obrazovnog rada i Kurikuluma, Smjernice za plan i program odgojno-obrazovnog rada za pedagošku godinu 2021./22.,	Terezija Horvat, ravnateljica	Kolovoz, 2021.
Odgojiteljsko vijeće	Razmatranje i usvajanje Godišnjeg plana i programa odgojno obrazovnog rada i Kurikuluma za pedagošku godinu 2021./22.	Terezija Horvat, ravnateljica	Rujan, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Psihološka otpornost djece	Danijela Bermanec	Studeni, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Razvoj pozitivnog mišljenja	Andreja Skalički	Studeni, 2021.
Stručni aktiv odgojitelja	Mentalno zdravlje djece i odraslih u izvanrednim situacijama	Milan Čapalija, psiholog	Veljača, 2022.
Odgojiteljsko vijeće	Donošenje plana i programa stažiranja za pripravnicu pedagoginju Nikolinu Ostroški	Terezija Horvat, ravnateljica	Ožujak, 2022.

Grupni oblici stručnog usavršavanja u kontekstu navedenih aktivnosti bili su u pravom smislu riječi u funkciji ostvarivanja dominantnog cilja razvoja kurikuluma Vrtića, podizanja razine kvalitete života i rada Vrtića te usklađivanje sa zahtjevima sadržanim u Nacionalnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje.

Obazriv pristup, temeljen na stvarnim potrebama djelatnika obogatio je i proširio znanja, vještine i sposobnosti svih zaposlenih. Vrlo važan aspekt, onaj emocionalni (otpornost, sigurnost) zadovoljen je brojnim edukacijama i usavršavanjima na temu prevencije i snalaženja u kriznim situacijama

(epidemija, potresi, evakuacija). Stečena znanja, vještine i iskustvo primjenjivat ćemo i nadalje u neposrednoj odgojno obrazovnoj praksi.

7. SURADNJA S RODITELJIMA

Ove pedagoške godine posebnu pozornost usmjerili smo promicanju kvalitete partnerstva s roditeljima – obitelji. Nastavili smo proširivati uspješnu suradnju s roditeljima i drugim članovima obitelji gradeći međusobno povjerenje, otvorenost i toleranciju temeljenu na spoznaji da su roditelji primarni odgojitelji svoje djece i da ih oni najbolje poznaju. Roditelje smo na različite načine uključivali u odgojno – obrazovni proces našeg Vrtića, ovisno o epidemiološkoj situaciji u zemlji.

Oblici partnerstva s roditeljima koje smo ostvarili tijekom pedagoške godine:

- svakodnevna razmjena informacija
- vizualno pisana komunikacija s roditeljima preko „Centra za roditelje“ koji je sadržavao informacije o odgojno – obrazovnom programu, procesu rada, ciljevima i zadaća provedenih projekata, jelovnik, obavijesti, kutiju s prijedlozima, primjedbama i pohvalama, panoje s radovima djece, fotografijama djece u aktivnosti i dječjim komentarima te dokumentacijsku mapu sa fotografijama aktivnosti tijekom cijele godine,
- individualni razgovori po potrebi tokom cijele godine (razgovori vezani uz prilagodbu i ponašanje djece te razmjenu informacija i iskustva, razgovori s roditeljima djece jasličke dobi pri prelasku u vrtićku skupinu),
- neposredno uključivanje roditelja u odgojno – obrazovni proces putem radionica za nove roditelje i djecu krajem kolovoza s ciljem upoznavanja djece s ambijentom u kojem će boraviti,
- uključivanje roditelja u akciju „Bezbroj načina darivanja“ u predbožićno vrijeme s ciljem prikupljanja raznih donacija za osobe u potrebi,
- organiziranje završne svečanosti polaznika predškole te kasnije druženje

U ovoj pedagoškoj godini pripremili smo *online* roditeljski sastanak za roditelje predškolaca na temu „Sigurnost na Internetu“. Sastanak je održan preko aplikacije Zoom, a predavačica je bila Maja Gregurović, policijska službenica. S obzirom na izloženost djece i mladih brojnim društvenim mrežama, igricama i drugim sadržaja, otvoren razgovor s roditeljima pokazao se itekako potrebnim. Roditelji su izrazili zadovoljstvo prisustvovanjem sastanku te izrazili zainteresiranost za daljnje produbljivanje ove teme.

S ublažavanjem epidemioloških mjera u travnju su održani roditeljski sastanci u sobama dnevnog boravka za svaku skupinu te je krajem lipnja održan roditeljski sastanak za roditelje novo upisane djece.

U narednoj pedagoškoj godini i dalje ćemo iznimne napore ulagati u razvijanje partnerstva s roditeljima i drugim članovima obitelji te im pružati još više mogućnosti za osobno uključivanje u aktivnosti odgojnih skupina. Prepoznamo potrebu intenzivnijeg informiranja roditelja putem kutića za roditelje, ponajprije vezano uz dnevna zapažanja o aktivnostima i njihovoj ulozi u razvoju djece.

8. SURADNJA S VANJSKIM ČIMBENICIMA KOJI SU SUDJELOVALI U OSTVARIVANJU ZADAĆA KURIKULUMA I GODIŠNJEG PLANA I PROGRAMA RADA

U protekloj godini bilo je dobre i učinkovite suradnje s mnogim vanjskim čimbenicima u svrhu su oblikovanja procesa odgoja i obrazovanja, realizacije određenih tematskih sadržaja, dobivanja savjetodavne i materijalne potpore za razvijanje i unapređivanje rada vrtića.

Ostvarili smo dobru suradnju s našim Gradom, zatim suradnju s Ministarstvom znanosti i obrazovanje te Agencijom za odgoj i obrazovanje radi stručne potpore, dobivanja smjernica za rad i ostvarivanja stručnog usavršavanja djelatnika. Suradnju smo ostvarivali s drugim vrtićima u Gradu radi razmjene iskustava i unapređivanja odgojno obrazovnog rada. Radi ostvarivanja načela kontinuiteta u odgoju i obrazovanju Vrtić je surađivao unutar razine sustava odgoja i obrazovanja, točnije s osnovnim školama s ciljem usklađivanja zajedničkog djelovanja usmjerenog na dijete i njegove dobrobiti. Vrtić je uvijek bio otvoren za suradnju sa svima koji su mu mogli pomoći u ostvarivanju zadaća, ponuditi djeci nova iskustva i doživljaje, popularizirati rad i učiniti ga što privlačnijim potencijalnim polaznicima. Ponekad su nas epidemiološke mjere ograničavale u ostvarivanju željenih suradnji pa smo ih morali odgoditi, no uglavnom smo se uspijevali prilagoditi situaciji i smatramo da smo ostvarili brojne uspješne suradnje.

SURADNICI	PLANIRANI SADRŽAJ RADA	OSTVARENO
<p>Grad Križevci, Upravni odjel za društvene djelatnosti i druge službe</p>	<p>- suradnja u osmišljavanju i realizaciji pojedinih segmenata odgojno-obrazovnog procesa (značajni datumi i događanja)</p>	<p>-posjet gradonačelnika Dječjem vrtiću</p> <p>-posjet djece gradskoj upravi</p> <p>- suradnja u organizaciji Dječjeg tjedna i obilježavanja 30-te godišnjice Konvencije o pravima djeteta</p> <p>-Darujmo osmijeh gradu</p> <p>-sudjelovanje na priredbi povodom Dana Grada</p> <p>- sudjelovanje na Danima Marcela Kiepacha</p>
<p>Ministarstvo znanosti i obrazovanja, Agencija za odgoj i obrazovanje</p>	<p>- organizacija i provođenje stručnog usavršavanja odgojno-obrazovnih radnika</p> <p>- stručna podrška i pomoć u realizaciji odgojno-obrazovnih zadaća i programa</p>	<p>-sudjelovanje na stručnim usavršavanjima za ravnatelje, odgojitelje i stručne suradnike dječjih vrtića</p> <p>-napredovanje odgojitelja u zvanje mentora</p>
<p>Sveučilište u Zagrebu Učiteljski fakultet</p>	<p>- suradnja u organizaciji i realizaciji stručne prakse studenata predškolskog odgoja</p>	<p>- obavljanje stručne prakse studenata</p>
<p>Zavod za javno zdravstvo</p>	<p>- suradnja s pedijatrom, stomatologom i epidemiologom</p>	<p>- posjete, predavanje, savjetovanje o HACCP-u i dr.</p>
<p>Osnovne škole : OŠ Ljudevita Modeca, OŠ "Vladimir Nazor"</p>	<p>- suradnja vezana uz upis djece u prvi razred, posjete</p> <p>- Dječje aktivno ljeto</p> <p>- Projekti "Darujmo osmijeh gradu" i „Međugeneracijsko druženje“</p>	<p>- akcija „Darujmo osmijeh gradu“</p> <p>- projekt "Živim mir"</p> <p>-online, video</p>

Glazbena škola Alberta Štrige u Križevcima	- suradnja u organiziranju svečanih i zabavnih manifestacija	- nije održano (epidemiološka preporuka)
Policajska uprava Križevci Kontakt policajac	- provođenje edukativnog programa vezanog uz sigurnost djece u prometu	„Sigurno i vješto u prometu“
AMK Križevci, HAK	- suradnja u cilju razvoja samostalnosti, sigurnosti i spretnosti djece u prometu	-edukativna radionica <i>Vidi i klikni</i>
Kazališta i koncerti	- suradnja u realizaciji kulturno-scenskih događanja	- nije održano (epidemiološka preporuka)
Muzej i galerija grada Križevaca	- suradnja u osmišljavanju i prezentiranju likovnog stvaralaštva i kulturno-povijesne baštine	-sudjelovanje na izložbi dječjeg likovnog stvaralaštva <i>Čuvari baštine</i>
Gradska knjižnica	- organizacija posjeta s ciljem navikavanja djece na druženje s knjigom - suradnja u osmišljavanju i prezentiranju dječjeg stvaralaštva i razvoju književnog izričaja	- organizacija posjeta s ciljem navikavanja djece na druženje s knjigom - posjet Bibliobusa
Predškolske ustanove - vrtići	- suradnja u organiziranju stručnog usavršavanja odgajatelja - zajednička druženja, posjeti,..	- izložba dječjih radova na temu <i>Za zeleniji grad – putujuća izložba</i>
Domovi za starije nemoćne osobe	- posjete, međugeneracijsko druženje	- posjet djece domu - darivanje za Božić
Pučko otvoreno učilište	- organizacija priredbi i kazališnih predstava za djecu	-sudjelovanje na Malom Velikom Spravišću

<p>Katehetski ured za školstvo</p> <p>Crkva-župni uredi (lokalni)</p>	<p>- suradnja pri organizaciji stručnog usavršavanja za odgajatelje u vjerskom odgoju</p> <p>- posjet crkvi sv. Ane i sv. Marka Križevčanina</p> <p>- blagoslov plodova zemlje i kruha za Dane kruha, blagoslov djece i Vrtića</p>	<p>- blagoslov djece i Vrtića</p> <p>- blagoslov plodova zemlje i kruha povodom Dana kruha- nije održano (epidemiološka preporuka)</p>
<p>Centar za odgoj, obrazovanje i rehabilitaciju</p>	<p>- priredbe, posjeti</p> <p>- stručno usavršavanje, predavanje</p>	<p>- stručna suradnja vezana uz djecu s teškoćama u razvoju</p> <p>-priredba</p>
<p>Vatrogasna zajednica grada Križevaca</p>	<p>- posjeti i sudjelovanje u obilježavanju mjeseca zaštite od požara i Dana vatrogasaca (blagdana Sv. Florijana)</p>	<p>- posjet vatrogasnoj postaji Križevci</p>
<p>Međunarodna udruga EDU iz Rima</p>	<p>- realizacija programa Pedagogija zajedništva</p>	<p>- stručni skupovi i predavanja</p>
<p>Međunarodna udruga “Sportmeet”</p>	<p>- suradnja i sudjelovanje na stručnom skupu</p>	
<p>Zajednica sportskih udruga grada Križevaca</p>	<p>- ljetovanje na Pagu</p> <p>- suradnja u realizaciji Olimpijskog festivala dječjih vrtića i sportskih igara vrtićanaca</p>	<p>- sudjelovanje na utrci <i>Ulicama grada</i></p> <p>- ljetovanje na Pagu</p>
<p>Eduka savjet, Sesvete</p>	<p>-seminari</p>	<p>-sudjelovanje na seminarima vezanim uz zakonsku regulativu u dječjim vrtićima</p>

<p>Komunalno poduzeće Križevci</p>	<p>-akcije, radionice</p>	<p>-edukativna radionica za predškolce -radionica o razvrstavanju otpada za zaposlenike Vrtića</p>
--	---------------------------	--

9. REALIZACIJA PLANA RADA ZDRAVSTVENOG VODITELJA

Ostvarene zadaće zdravstvenog voditelja u pedagoškoj godini 2021./2022.:

- procjena zdravstvenog stanja djeteta kod prijema u vrtić,
- stalni nadzor nad elementarnim zdravstveno - higijenskim uvjetima,
- praćenje i evidentiranje bolesti djece,
- praćenje i evidentiranje procijepljenosti djece,
- praćenje, organizacija i realizacija prehrane djece,
- praćenje i provođenje antropometrijskih mjerenja,
- suradnja s roditeljima vezano uz očuvanje zdravlja djece.

Zdravstvena skrb započeta je antropometrijskim mjerenjem djece u odgojnim skupinama i otvaranjem zdravstvenih kartona za novoupisanu djecu. Redovito se vodila zdravstvena evidencija bolesti i procijepljenosti djece, kao i akutnih i kroničnih stanja kod djece.

Zdravstveni voditelj je organizirao u suradnji s ravnateljicom i odgojiteljicama, a po preporukama stožera RH, mjere i protokol prevencije prijenosa infekcije Covid 19 koji je uključivao:

- vođenje evidencije tjelesne temperature zaposlenika i djece,
- obavještanje roditelja o načinu provedba mjera i primopredaje djece,
- edukacija zaposlenika o higijenskim mjerama u svrhu sprečavanja infekcije,
- upotreba dezinfekcijskih sredstava i zaštitne opreme,
- suradnja sa Zavodom za javno zdravstvo,
- praćenje objava kriznog stožera i prilagođavanje rada u vrtiću trenutno donesenim mjerama.

Aktivnosti usmjerene na dijete

Posebno su se isticale standardne mjere zdravstvene zaštite koje su se provodile u cilju zaštite zdravlja djece i unapređivanja kvalitete boravka djece u Vrtiću:

a) Zdravstveni status

- otvaranje zdravstvenog kartona za svako dijete,
- utvrđivanje posebnih potreba,
- pregled i praćenje procijepljenosti,

- praćenje akutnih oboljenja,
- praćenje kroničnih stanja,
- suradnja s pedijatrom, stomatologom i epidemiologom,
- izrada uputa i postupaka kod zdravstvenih rizika.

b) Zdravstveno higijenski uvjeti:

- dnevni ritam – raspored aktivnosti i odmora prema potrebama djece,
- svakodnevne tjelesne aktivnosti i boravak na zraku,
- provođenje planiranih tjelesnih aktivnosti u prostoru skupine,
- korištenje dječjeg igrališta ovisno o vremenskim prilikama,
- njega djece u higijenski primjerenim uvjetima,
- održavanje povoljnih mikroklimatskih uvjeta u prostoru Vrtića,
- poticanje usvajanja kulturno higijenskih navika,
- unapređivanje zdravstveno higijenskih uvjeta u Vrtiću, te davanje upute za korištenje sredstava za čišćenje i održavanje,
- suradnja s odgojiteljima vezana za pravilnu njegu i provođenje higijenskih postupaka u sanitarijama i procesu hranjenja.

c) Zdravstveni odgoj i zdravstvena kultura:

- suradnja s roditeljima /svakodnevno ili prema potrebi,
- suradnja s odgajateljima-zaštita zdravlja djece
- suradnja s ravnateljicom zbog održavanja zdravstveno higijenskih uvjeta te provođenja programa zdravstvene zaštite djece, higijene i prehrane.

Rad u odnosu na odgojitelje

S obzirom novonastalu situaciju pandemija virusom Covid -19 svim odgojiteljima dane su pismene i usmene upute o načinu ponašanja za vrijeme za vrijeme pandemije u skladu s uputama HZZJZ-a. Posebnu pažnju obratili smo mjerenju tjelesne temperature te uvođenju evidencijskih obrazaca za svako dijete.

Zajedničkom suradnjom reorganiziran je prostor i vrijeme koje djeca provode u vrtiću i na igri vani.

Tijekom godine održano je nekoliko predavanja zdravstvene voditeljice samostalno ili u suradnji s vanjskim dionicima. Teme predavanja:

- o Razlika simptoma COVID 19- GRIPA – zdravstvena voditeljica

- Mentalno zdravlje u izvanrednim situacijama – *online* predavanje psihologa, prof. Čapalijom)
- Hitna stanja kod djece - postupanje! – *online* predavanje bacc.med.tech. Valentine Hrg i zdravstvene voditeljice vrtića

Rad u odnosu na roditelje

U cilju jačanja roditeljske uloge i podrške roditeljima te zajedničke odgovornosti za razvoj djeteta, educirali i obavještavali roditelje putem roditeljskih sastanaka, edukativnih letaka i brošura, ostvarivali komunikaciju putem e-maila, a sve s ciljem međusobne podrške u vrijeme pandemije Covid -19

Roditelje smo informirali o trenutnim virozama i respiratornim infekcijama.

Rad u suradnji s društvenom zajednicom

Ostvarena je suradnja s:

- specijalističkim službama Doma zdravlja,
- sanitarnom inspekcijom,
- Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo te Zavodom za javno zdravstvo Koprivničko-križevačke županije,
- izabranim pedijatrija upisane djece,
- higijensko-epidemiološkom službom,

10. REALIZACIJA PLANA RADA PEDAGOGA

Stručni suradnik pedagog u Vrću angažiran je na nepuno radno vrijeme, radi praćenja realizacije i unapređivanja odgojno – obrazovnog rada, stručnog usavršavanja odgojitelja, suradnje s roditeljima i razvijanja timskog rada u Vrću.

Realizacija programa stručnog suradnika tijekom pedagoške godine odnosila se na:

- sudjelovanje u izradi Godišnjeg plana i programa,
- rad u povjerenstvu za upis djece,
- raspoređivanje djece po odgojnim skupinama,
- pomoć odgojiteljima u timskom planiranju i programiranju odgojno- obrazovnog procesa, unapređivanje planiranja i dokumentiranja,
- neposredni uvid u rad odgojnih skupina,
- sudjelovanje u ostvarivanju rada Odgojiteljskog vijeća
- pomoć u ostvarivanju suradnje s roditeljima i vanjskim čimbenicima
- vođenje ped. dokumentacije i evidencije

Ostvarene zadaće u odnosu na dijete

Kao pedagog nastavila sam intenzivno raditi na osiguravanju optimalnih organizacijsko - materijalnih uvjeta koji su nužan preduvjet kako bi svako dijete moglo zadovoljiti svoje potrebe te živjeti i uživati svoja prava. Značajan udio vremena posvetila sam radu na obogaćivanju redovnih programa i programa predškole. U skladu s temeljnim zadaćama koje su mi bile smjernice djelovanja usmjeravala sam individualno stručno usavršavanje odgojitelja, timska planiranja odgojno–obrazovnog rada, pedagoške uvide u odgojno-obrazovni rad.

Kroz pedagoške uvide u odgojno-obrazovni rad nastojala sam pratiti i utvrditi provođenje temeljnih načela i smjernica Programskog usmjerenja odgoja i obrazovanja predškolske djece i Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Osim toga, bavila sam se praćenjem uključivanja djece s posebnim potrebama u redovni program te njihovim življenjem i funkcioniranjem u skupini (organizacija rada i funkcioniranje u odgojnoj skupini).

Boravkom u odgojnim skupinama pratila sam zadovoljavanje temeljnih potreba i poštivanje temeljnih prava svakog djeteta pa tako i djece s posebnim potrebama.

Ostvarene zadaće u odnosu na odgojitelje

S obzirom da sam na mjestu pedagoga zamijenila kolegicu Ivanu Damjanić sredinom pedagoške godine, uglavnom sam se bavila proučavanjem pedagoške dokumentacije, boravkom u skupinama i pomagala sam pri organizaciji aktivnosti izvan ustanove, kojih je bio značajan broj nakon popuštanja epidemioloških mjera te sam istovremeno nastojala upoznati kulturu ustanove. U području stručnog usavršavanja nastojala sam poticati odgojitelje na poduzimanje aktivnosti stručnog usavršavanja (individualnog, eksternog).

U praćenju pedagoške dokumentacije posebno bih istaknula pedagošku dokumentaciju odgojne skupine. Iz dokumentiranja je vidljivo osiguranje specifične potpore razvoju potencijala svakog djeteta, posebno usklađenost s njegovim individualnim i razvojnim mogućnostima.

Ostvarene zadaće u odnosu na odgojitelje-pripravnike i studente Učiteljskog fakulteta

Individualni savjetodavni rad, osobito s odgojiteljima pripravnicima i mentorima (senzibilizacija odgojitelja za potrebe i prava djeteta, definiranje razvojnih zadaća, kreiranje organizacijsko-materijalnog i djelatnog konteksta, planiranje, programiranje i evaluacija odgojno-obrazovnog rada) realizirala sam s dva odgojitelja pripravnika i njihovim mentorima.

Sudjelovala sam u izradi Programa stažiranja odgojitelja pripravnika i u radu Povjerenstva za stažiranje. Također, sudjelovala sam u organizaciji studentske prakse za studente Učiteljskog fakulteta (preddiplomski i diplomski studij ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja).

Ostvarene zadaće u odnosu na roditelje

U radu s roditeljima intenzivnije sam radila na suradnji obitelji i vrtića u komunikacijskom, organizacijskom i sadržajnom smislu. Radila sam na osvješćivanju važnosti češćih individualnih razgovora s roditeljima. Ove ped. godine uočila sam povećanu potrebu individualnih razgovora s roditeljima predškolaca, kao i roditeljima djece s učenim odstupanjima u razvoju/ponašanju.

Suradnja s društvenom zajednicom

Ostvarena suradnja s:

- pedagozima drugih vrtića,

- stručnim timom Osnovne škole Ljudevita Modeca i Osnovne škole „Vladimir Nazor“,
- MZOS-om,
- Agencijom za odgoj i obrazovanje,
- Upravnim odjelom za odgoj, obrazovanje, kulturu, sport, socijalnu skrb, nacionalne manjine i turizam,
- Udrugom MURID,
- Centrom za razvojnu podršku KUC KUC,
- Centrom za promicanje zdravog razvoja djece, mladih i obitelji Vrtuljak.

Suradnja sa stručnim timom

U suradnji s članovima stručnog tima zajednički smo definirali i valorizirali bitne zadaće Vrtića. Na svakodnevnoj bazi zajednički smo radili za dobrobit sve djece u vrtiću i za uspješno provođenje odgojno-obrazovnog procesa. Najviše sam surađivala s ravnateljicom vrtića, kroz profesionalne refleksije vlastitog rada i zajedničko donošenje odluka o daljnjoj viziji i smjeru vođenja vrtića. Uz to, svakodnevno sam surađivala sa zdravstvenom voditeljicom (razmjena informacija o djeci i skupinama, razmjena informacija o odgojiteljima, ideje i planovi za dalje, stručna usavršavanja, zajednički razgovori s roditeljima).

Naobrazba i usavršavanje

Tijekom pedagoške godine redovito sam pratila stručnu literaturu i periodiku. Poduzimanjem aktivnosti individualnog i skupnog usavršavanja stjecala sam nova, vrijedna znanja koja su me osobno i profesionalno jačala u duhu novih vremena i izazova.

Ostali poslovi

Sudjelovala sam u radu Odgojiteljskog vijeća. Izrađivala sam i primjenjivala protokole za praćenje pojedinih aspekata odgojno-obrazovnog procesa. Pisala sam izvješća o pojedinim aspektima rada vrtića i osobnog rada, izrađivala razne protokole i obrasce, valorizirala poticaje i okruženje i dr. poslove.